

Työkokemuksen ja –kokemattomuuden vaikutukset varhaiskasvatuksen opettajaopiskelijoiden kokemaan eriarvoisuuteen

Varhaiskasvatuksen opettajan tutkinto-ohjelman kandidaatintutkielma
Kasvatustieteiden tiedekunta
Turun yliopiston opettajankoulutuslaitos, Rauma

Laatijat:
Pihla Virtanen
Emma Vuorio

Ohjaaja:
Johanna Kortessalo-Ainasoja

17.4.2024

Rauma

Turun yliopiston laatujärjestelmän mukaisesti tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu
Turnitin OriginalityCheck -järjestelmällä.

Kandidaatintutkielma

Oppiaine: Kasvatustiede (varhaiskasvatus)

Tekijät: Pihla Virtanen ja Emma Vuorio

Otsikko: Työkokemuksen ja –kokemattomuuden vaikutukset varhaiskasvatuksen opettajaopiskelijoiden kokemaan eriarvoisuuteen

Ohjaaja: Yliopistonlehtori Johanna Kortessalo-Ainasoja

Sivumäärä: 53 sivua

Päivämäärä: 17.4.2024

Tässä laadullisen tutkimusstrategian tutkimuksessa halusimme selvittää, kokevatko varhaiskasvatuksen opettajaopiskelijat eriarvoisuutta, ja onko varhaiskasvatuksen työkokemuksella merkitystä opiskelijoiden eriarvoisuuden tunteen kokemisessa. Tutkimuksen keskiössä oli ymmärtää näiden kahden ryhmän kokemusten eroavaisuudet. Tutkimuskysymyksemme oli: Miten alalla kokeneet ja kokemattomat varhaiskasvatuksen opettajaopiskelijat kokevat eriarvoisuuden tunteen toisiinsa verrattuna koulutusohjelmansa aikana Turun yliopiston opettajankoulutuslaitoksella, Rauman yksikössä?

Eriarvoisuus on yhteiskunnallinen ja kulttuurinen ilmiö, joka viittaa tasa-arvon poissaoloon tai puutteeseen (Therborn, 2014). Kun tarkastellaan eriarvoisuutta korkeakoulutuksessa, on tärkeä ottaa huomioon taustatekijät, kuten esimerkiksi työkokemus tai sen puute (Weiss, Klein & Grauenhorst 2014, 789). Eriarvoisuuteen liittyy myös osallisuuden kokemus. Erilaiset ryhmät voivat joko tukea tai estää yksilön osallisuuden kokemusta. Lisäksi vallitseva asenneilmapiiri voi vahvistaa tai heikentää yksilön tunnetta osallisuudesta sekä lisätä tai vähentää eriarvoisuuden kokemusta. (Särkelä-Kukko, 2014, 37–39.)

Tämän tutkimuksen aineisto kerättiin Webropol-kyselyllä. Saimme vastauksia 90. Kysely sisälsi väittämiä sekä avoimia kysymyksiä. Analysoimme aineistoa sisällönanalyysillisin keinoin. Tutkimustulokset osoittivat, että opiskelijat, joilla ei ollut aikaisempaa alan työkokemusta, kokivat enemmän eriarvoisuuden tunnetta verrattuna niihin, joilla oli jo alalta työkokemusta ja he olivat epävarmempia oman opiskelunsa suhteen taustojensa vuoksi verrattuna toiseen ryhmään. Molemmat ryhmät toivat vahvasti esille kokemuksen opetuksessa esiintyvistä eriarvoisuudesta, sekä siitä, että erilainen työkokemustausta aiheuttaa eriarvoisuutta opiskelijoiden välille. Molemmat ryhmät kokivat eriarvoisuutta samankaltaisista syistä, esimerkiksi molemmat ryhmät kokivat, että heitä ei ole huomioitu tarpeeksi ja opinnot ovat suunnattu enemmän erilaisesta työkokemustaustasta tulevalle ryhmälle.

Avainsanat: eriarvoisuus, kokenut, kokematon, työkokemus, varhaiskasvatuksen opettajaopiskelija

Sisällys

1	Johdanto	4
2	Teoreettinen tausta	6
	2.1 Työtaustojen vaikutus opiskeluun.....	6
	2.2 Pierre Bourdieun kenttäteoria.....	7
	2.3 Osallisuus ja eriarvoisuus vuorovaikutuksessa.....	8
3	Tutkimustehtävä ja tutkimuskysymys	10
4	Tutkimuksen toteutus	11
	4.1 Tutkittavien kuvaus ja tutkimusaineiston hankinta.....	11
	4.2 Tutkimusmenetelmä ja -strategia.....	13
	4.3 Aineiston analyysi	15
	4.4. Luotettavuus ja eettisyys	16
5	Tutkimustulokset	18
	5.1 Matriisiasteikon väittämien tulokset.....	18
	5.2 Avointen kysymysten vastaukset.....	28
	5.2.1 Kokeneiden vastaukset	29
	5.2.2 Kokemattomien vastaukset	29
6	Pohdinta	31
	6.1 Tulosten yhteenveto ja johtopäätökset	31
	6.2 Lopuksi.....	33
	Lähteet	36
	Liitteet	39
	Liite 1. Webropol-kysely.....	39
	Liite 2. Viesti tutkittaville	43
	Liite 3. Aineiston kategorisointi analysointi vaiheessa.....	44
	Liite 4. Kokeneiden vastaukset Webropolista.....	48
	Liite 5. Kokemattomien vastaukset Webropolista	51

1 Johdanto

Varhaiskasvatuksen opettajaopiskelijoista osa on työskennellyt jo aiemmin varhaiskasvatuksessa, esimerkiksi päiväkodissa lastenhoitajana, joten heillä on erilaiset lähtökohdat opiskeluun kuin niillä, jotka eivät ole koskaan työskennelleet varhaiskasvatuksessa. Alalla työskennelleillä opiskelijoilla on jo olemassa käsityksiä varhaiskasvatuksen arjesta, jolloin he ovat saaneet rakentaa opinnoilleen pohjan. Opiskelijat, joilla ei ole aikaisempaa työkokemusta alalta, aloittavat opinnot ilman aiemmin saatua osaamista. Tämä voi vaikuttaa siihen, kuinka opiskelijoita kohdellaan ja kuinka he kohtelevat myös toisiaan opiskelun aikana. Eriarvoinen kohtelu voi johtaa useisiin haitallisiin seurauksiin, jotka vaikuttavat sekä yksilöihin että laajemmin opiskeluympäristöön ja opintojen sujuvuuteen. Tällaisia haitallisia seurauksia voivat olla esimerkiksi vuorovaikutuksen ja yhteistyön vaikeutuminen sekä tasa-arvon ja oikeudenmukaisuuden heikentyminen.

Olemme opintojemme aikana huomanneet eriarvoisuutta kokeneiden ja kokemattomien opiskelijoiden välillä, minkä vuoksi halusimme tutkia aihetta tarkemmin. Tässä tutkimuksessa puhumme kokeneista ja kokemattomista ja näillä termeillä viittaamme siihen, onko opiskelijoilla varhaiskasvatusalalta aiempaa työkokemusta vai ei. Kokeneilla viittaamme siis henkilöihin, joilla on jo aiempaa työkokemusta ja kokemattomilla niihin henkilöihin, joilla ei ole. Kuulumme molemmat kokemattomien ryhmään, ja olemme keskustelleet jo aiemmin eriarvoisuuden vaikutuksista ja siitä, näkevätkö muutkin samanlaisia ilmiöitä, mitä itse olemme huomanneet. Kiinnostuimme myös siitä, millaisissa tilanteissa kokeneet kokevat eriarvoisuutta ja eroaako se omista kokemuksistamme kokemattomina. Tutkimuksella haluamme selvittää, kokevatko muutkin opiskelijat samanlaisia tilanteita.

Koulutuksemme aikana olemme tehneet harjoitustutkimuksen, jossa tutkimme myös kokeneita ja kokemattomia opiskelijoita, mutta siinä keskityimme opiskelumotivaatioiden eroihin. Aikaisemman tutkimuksen vastauksista kävi ilmi, että opiskelijat kokevat eriarvoisuutta toisiinsa nähden, joten tästä nousi idea tutkia eriarvoisuuden kokemista vielä syvemmin. Halusimme tutkia aihetta kampuksemme

opiskelijoiden näkökulmasta ja toteutimme kyselyn varhaiskasvatuksen opettajaopiskelijoille.

Aikaisempia eriarvoisuuteen liittyviä tutkimuksia löytyy, mutta tämän tutkimuksen kaltaisia vastakkainasetteluja ei ole juurikaan käsitelty eriarvoisuuden näkökulmasta. Tämä lisäsi mielenkiintoamme lähteä tutkimaan aihetta enemmän. Aihettamme ei ole aiemmin tutkittu tästä näkökulmasta, joten suunnitteluvaiheesta lähtien meidän täytyi huolellisesti määritellä tutkimuskysymys suunnitella tutkimusmenetelmät ja varmistaa tutkimuksen luotettavuus sekä validiteetti. Lisäksi oli olennaista ottaa huomioon mahdolliset haasteet sekä kehittää strategiat niiden ratkaisemiseksi.

Tutkimuksen avulla pyrimme tunnistamaan mahdollisia haasteita ja esteitä, jotka voivat vaikuttaa opiskelijoiden hyvinvointiin ja oppimiseen. Ymmärtämällä paremmin erilaisten opiskelijoiden kokemuksia voidaan myös kehittää koulutusohjelmaa ja opetusmenetelmiä entistä tasa-arvoisemmiksi ja monimuotoisemmiksi. Keskeisenä tavoitteenamme on tuoda esiin opiskelijoiden ääni ja näkökulma eriarvoisuuden kokemiseen koulutusympäristössä. Haluamme myös herättää keskustelua ja lisätä tietoisuutta aiheesta.

Tällä tutkimuksella pyrimme laajentamaan ymmärrystä eriarvoisuuden kokemisesta keskittymällä varhaiskasvatuksen opettajaopiskelijoiden väliseen eriarvoisuuden tunteeseen Rauman kampuksella. Tutkimalla, miten erilaisilla varhaiskasvatusalan työkokemustaustoilla olevat opiskelijat kokevat eriarvoisuuden, voidaan saada arvokasta tietoa siitä, miten erilaiset taustat voivat vaikuttaa opiskeluympäristöön ja koulutuksen laatuun. Tällä tutkimuksella tarjoamme siten hyödyllistä tietoa, joka voi tukea varhaiskasvatuksen koulutusohjelman kehittämistä ja parantaa opiskelijoiden kokemusta tasa-arvoisesta oppimisympäristöstä.

2 Teoreettinen tausta

Tässä luvussa käsittelemme työtaustojen vaikutusta opiskeluun. Kerromme myös eriarvoisuuden ja osallisuuden määritelmän sekä niiden esiintymisestä sosiaalisissa tilanteissa. Lisäksi kerromme Pierre Bourdieun kenttäteoriasta, joka liittyy eriarvoisuuden ymmärtämiseen.

2.1 Työtaustojen vaikutus opiskeluun

Opiskelijoita tulee korkeakouluihin monenlaisista taustoista. Opiskelijan tulee jo hakuvaiheessa saada tietää, mitä häneltä opiskelun aikana odotetaan ja millaiseen ammattiin hän opiskelun päätyttyä valmistuu. On myös tärkeää, että opiskelija tiedostaa, mitä häneltä käytännössä odotetaan opinnoilta. Korkeakouluissa työskenteleville muodostuu helposti harhakuva siitä, että opiskelijat tiedostavat, millainen on korkeakouluopiskelun luonne. Tämä johtuu osittain siitä, että kurssin opettaja ei välttämättä tiedosta opiskelijoiden tarpeita ja taustoja, jotka voivat vaikuttaa kurssin suorittamiseen. (Klemola, Ikäheimo & Hämäläinen, 2020, 15–23.) Erilaiset tekijät vaikuttavat siihen, miten eriarvoisuus ilmenee kokeneiden ja kokemattomien opiskelijoiden välillä. Kolben (2014) teos viittaa siihen, että erilaiset taustat voivat johtaa erilaisiin mahdollisuuksiin ja resursseihin. Tämä puolestaan voi vaikuttaa yksilöiden osallistumismahdollisuuksiin opetuksen aikana sekä sosiaalisiin suhteisiin ja yhteenkuuluvuuden tunteeseen opiskeluyhteisössä. (Kolbe, 2014.)

Työkokemusta omaavilla opiskelijoilla on jo perusteita alaansa liittyvistä töistä, ja heidän kokemuksensa pitäisi huomioida opetuksessa. Beachin ja Vyasın (1998) mukaan horisontaalinen kehitys (horizontal development) on osaamisen syventämistä ja asiantuntijaksi tulemistä tietyssä työssä. (Guile & Griffiths, 2001, 118–119.) Kokeneet opiskelijat käyttävät siis horisontaalista kehitystä eli syventävät työkokemuksensa kautta saatuja tietoja, joita kokemattomilla ei ole. Työkokemuksen kautta opiskelija saa monipuolisia oppimiskokemuksia ja tilaisuuksia vahvistaa sosiaalisia taitojaan ja omaa työidentiteettiään (Guile & Griffiths, 2001, 123). Kokeneet opiskelijat pystyvät jo opintojen alkuvaiheessa yhdistämään teoreettista ja käytännön osaamista, mikä auttaa ymmärtämään opetettavan aiheen paremmin. (Guile & Griffiths, 2001, 122.)

Isserstedt, Middendorff, Kandulla, Borchert & Leszcensky (2010) mukaan työkokemus vaihtelee yksilöllisesti sosiaalisen taustan perusteella. Työkokemus tulee ottaa huomioon keskustelussa epätasa-arvosta korkeakoulutuksessa. Inhimillisen pääoman viitekehyksen (the human capital framework) mukaan työkokemuksella on positiivinen vaikutus riippumatta sen erityisyydestä tai vapaaehtoisuudesta. Alaan liittyvä työkokemus on lyhentänyt merkittävästi työnhakuaikaa, mutta sillä ei ole ollut merkittävää vaikutusta työntekijän aseman saavuttamisen todennäköisyyteen tai palkkoihin viiden vuoden kuluttua valmistumisesta. (Weiss, Klein & Grauenhorst, 2014, 789, 801.)

2.2 Pierre Bourdieun kenttäteoria

Pierre Bourdieun kenttäteoria liittyy eriarvoisuuteen, erityisesti eriarvoisuuden ymmärtämiseen ja analysointiin. Bourdieu kehitti kenttäteoriaansa kuvatakseen sosiaalisen tilan rakenteita ja dynamiikkaa, joilla on merkittävä vaikutus ihmisten käyttäytymiseen, arvoihin ja resurssien jakautumiseen. Kenttäteoria korostaa myös kulttuurisen ja sosiaalisen pääoman roolia yksilön asemassa. (Bourdieu, 1990.) Kulttuurinen pääoma pitää sisällään kulttuurisesti syntyneet arvot, kuten tiedon ja taidon. Sosiaalinen pääoma taas viittaa yhteisön sisäisten jäsenten väliseen kykyyn toimia keskenään tai yksilön toimintaan yhteisössä. (Brown, 1973.) Tiettyjen ryhmien kulttuurinen pääoma voi antaa heille etua muihin verrattuna, mikä vaikuttaa heidän mahdollisuuksiinsa ja resursseihinsa (Bourdieu, 1990).

Kenttäteoriaa sovelletaan erilaisiin yhteiskunnallisiin alueisiin, joita Bourdieu kutsui kentiksi (field). Näissä kentissä yksilöt, ryhmät ja instituutiot kilpailevat resursseista ja asemasta. Kenttien autonomia ja säännöt voivat suosia tiettyjä ryhmiä ja vahvistaa eriarvoisuutta. (Bourdieu, 1990.) Ne ovat siis muodoltaan hierarkkisia. Kenttiä on saman verran kuin sosiaalisia yhteisöjä. Niitä ovat esimerkiksi tuttavapiirit ja ammattialat. Kentät kuvaavat sosiaalisen toiminnan alueita, joissa ihmiset jakavat sosiaalista pääomaa. (Brown, 1973.) Bourdieun teoria on merkittävä osa koulutustutkimusta ja sitä voidaan soveltaa laajasti erilaisiin oppimisilmioihin ja -käytäntöihin. Bourdieun teoria tarjoaa arvokasta tietoa siitä, miten sosiaaliset ja kulttuuriset käytännöt vaikuttavat koulutukseen ja kuinka voimme kehittää opetusjärjestelmäämme tasa-arvoisempaan suuntaan. (Niati, 2018.)

2.3 Osallisuus ja eriarvoisuus vuorovaikutuksessa

Eriarvoisuus on yhteiskunnallinen ja kulttuurinen ilmiö, joka viittaa tasa-arvon poissaoloon tai puutteeseen. Siinä ei siis ole kyse pelkästään varallisuuden eroista, kuten usein voidaan olettaa. Eriarvoisuus rajoittaa myös yksilön mahdollisuuksia toimia ihmisenä. Pahimmillaan se voi aiheuttaa itseluottamuksen puutetta, ahdistuneisuutta sekä rajoittaa yksilön halua tarttua elämän tarjoamiin mahdollisuuksiin. Akateemisessa maailmassa ei ole juurikaan tutkittu eriarvoisuutta yleisenä yhteiskunnallisena ongelmana. Nytkin sitä tarkastellaan lähes ainoastaan tulo- ja vauruserojen kautta. (Therborn, 2014). Meidän tutkimuksemme tuo siis esiin uuden näkökulman eriarvoisuuden kentälle.

Kohosen ja Tialan (2002) mukaan yksilö kokee olevansa osallinen yhteisössään osallistumalla erilaisiin yhteisön toimintoihin. Osallisuus on kokemus siitä, että kuuluu ryhmään ja on osa yhteisöä. Osallisuuden kokemus syntyy yksilöllisesti ja se ilmenee moninaisina toiminnan muotoina, kuten vuorovaikutuksena tai aktiivisena osallistumisena. Osallisuus kattaa sekä tuntemisen, kuulumisen että aktiivisen tekemisen. Osallisuuden tunteet rakentuvat arkisista tilanteista, kuten kuulluksi tulemisen tunteesta, sosiaalisten suhteiden ylläpitämisestä, omiin asioihinsa vaikuttamisesta ja päätöksentekoon osallistumisesta. (Särkelä-Kukko, 2014, 35–36.)

Osallisuus toimii myös syrjäytymistä vastaan, sillä ulkopuolisuuden tuntemukset liittyvät vahvasti eriarvoisuuden tunteeseen. Ulkopuolisuuden kokemukset eivät synny pelkästään yksilössä, vaan niihin vaikuttavat myös yhteiskunnan rakenteet. Tämän takia osallisuutta on tärkeää tarkastella sekä yksilön että yhteiskunnan tasolla. Esimerkiksi Pierre Bourdieu (1999) on korostanut, että syrjäytymisessä on kyse yhteiskunnan rakenteellisesta ilmiöstä, joka vaikuttaa yksilön osallistumiseen. (Särkelä-Kukko, 2014, 36.)

Inhimillisten toimintamahdollisuuksien lähestymistapa korostaa jokaisen ihmisen ainutlaatuisuutta ja arvoa. Sen perustana on ajatus, että jokainen yksilö on vapaa sekä arvokas ja hänellä on mahdollisuus rakentaa elämäänsä yhdessä muiden kanssa. Inhimilliset toimintamahdollisuudet ovat sosiaalisia tavoitteita, joiden kautta pyritään edistämään tasa-arvoa. Sosiaaliset verkostot ja osallisuus ovat tässä keskeisessä

asemassa yksilön hyvinvoinnin kannalta. Osallisuuden ja sen kokemusten muodostumiseen vaikuttavat yhteiskunnan rakenteiden lisäksi vallitseva asenneilmapiiri sekä yksilön omat resurssit. Erilaiset rakenteet voivat joko tukea tai estää yksilön osallisuuden kokemusta riippuen siitä, miten ne on järjestetty. Esimerkiksi rakenteelliset epäkohdat voivat muodostua esteiksi osallistumiselle. Lisäksi vallitseva asenneilmapiiri voi vahvistaa tai heikentää yksilön tunnetta osallisuudesta sekä lisätä tai vähentää eriarvoisuutta. (Särkelä-Kukko, 2014, 37–39.)

Näiden tietojen valossa on tärkeää tarkastella, miten varhaiskasvatuksen opettajaopiskelijat kokevat eriarvoisuuden toisiinsa nähden ja miten nämä kokemukset voivat vaikuttaa heidän opintoihinsa Turun yliopiston opettajankoulutuslaitoksella Rauman yksikössä. Ymmärtämällä, miten eriarvoisuuden kokemukset vaikuttavat opiskelijoihin, voidaan lisätä positiivista ilmapiiriä opiskelijayhteisössä. Näin vältetään myös eriarvoisuuden aiheuttamilta vakavammilta seurauksilta.

3 Tutkimustehtävä ja tutkimuskysymys

Tässä luvussa tarkastelemme tutkimustehtäväämme ja tutkimuskysymystämme. Kerromme myös tutkimuksen tavoitteista ja siitä, mitä halusimme tutkimuksella selvittää.

Aiemmat tutkimukset osoittavat, että eriarvoisuus voi muodostua taustojemme perusteella. Yksilöiden kokemukset ja näkemykset voivat vaihdella merkittävästi riippuen heidän koulutustaustastaan, työkokemuksestaan ja sosiaalisista tekijöistään. (Kolbe, 2014.) Erityisesti varhaiskasvatuksen opettajaopiskelijoiden kohdalla näiden tekijöiden vaikutukset voivat olla monimutkaisia, sillä opiskelijaryhmässä on kokeneita ja kokemattomia, joiden taustat voivat vaikuttaa heidän näkemyksiinsä ja vuorovaikutukseensa.

Tutkimuksemme tavoitteena on selvittää, millaisia eroja opiskelijat kokevat opiskeluaikana tapahtuvasta eriarvoisuudesta, kun heidät jaetaan alalla jo kokeneisiin sekä kokemattomiin opiskelijoihin. Tarkastelemme aihetta Turun yliopiston Rauman kampuksen varhaiskasvatuksen opettajaopiskelijoiden näkökulmasta. Tutkimuksella haluamme selvittää, kokevatko alalla kokeneet ja kokemattomat opiskelijat eriarvoisuutta opiskeluaikana ja millaisia eroja he itse ovat huomanneet näiden ryhmien välillä. Tutkimuksemme keskiössä on ymmärtää näiden kahden ryhmän eriarvoisuuden kokemusten eroavaisuudet ja mahdolliset vaikutukset koulutuksen laatuun. Tästä ajatuksesta muodostui tutkimuskysymyksemme:

1. Miten alalla kokeneet ja kokemattomat varhaiskasvatuksen opettajaopiskelijat kokevat eriarvoisuuden tunteen toisiinsa verrattuna koulutusohjelmansa aikana Turun yliopiston opettajankoulutuslaitoksella, Rauman yksikössä?

Tässä tutkimuksessa eriarvoisuudella viittaamme kokemukseen tai havaintoon siitä, että kokeneilla ja kokemattomilla opiskelijoilla on erilaiset mahdollisuudet, resurssit tai asemat varhaiskasvatuksen koulutusohjelman aikana. Lisäksi huomioimme tässä tutkimuksessa sosiaaliset ja vuorovaikutukselliset tekijät eriarvoisuuteen liittyen, kuten mahdollinen hierarkia tai eriarvoinen kohtelu vertaisryhmässä.

4 Tutkimuksen toteutus

Tässä luvussa kerromme tutkimuksen toteutuksesta. Luvussa keskitymme tutkimuksen aineistonkeruumenetelmään, tutkittaviin ja aineiston kuvaukseen sekä tutkimusaineiston analyysiin. Tässä tutkimuksessa työkokemukseksi määrittelimme vähintään puolen vuoden työsuhteen varhaiskasvatuksessa.

4.1 Tutkittavien kuvaus ja tutkimusaineiston hankinta

Keräsimme tutkimusaineiston Webropol-kyselyllä (Liite 1). Mietimme, mitä näkökulmia haluamme tutkia ja laadimme väittämät sekä kysymykset kyselyyn. Lähetimme kyselyn Turun yliopiston Rauman kampuksen varhaiskasvatuksen kandidaatti- ja maisteritutkinnon suorittaville opettajaopiskelijoille sähköpostitse saatesanojen kanssa (Liite 2). Kyselyyn vastanneista (n=90) kokeneita on 50 ja kokemattomia 40. Kyselymme vastanneiden ikä on 18 vuodesta eteenpäin ja vastaajat voivat edustaa kaikkia sukupuolia. Lähetimme kyselyn 14.11.2023. Suljimme kyselyn kahden viikon kuluttua, minkä jälkeen aloimme analysoimaan aineistoa. Aineiston analyysistä kerromme alaluvussa 4.3.

Esitetasimme Webropol-kyselyn ennen sen varsinaista lähettämistä, jotta saimme varmistettua kyselyn toimivuuden. Lähetimme testiversion kahdelle varhaiskasvatuksen opettajaopiskelijalle, joilta pyysimme kommentteja kyselyn toimivuudesta ja ymmärrettävyydestä. Tämän avulla pystyimme tarkentamaan väittämiä. Lähetimme lopullisen kyselyn perusjoukolle esitestausvaiheen jälkeen, kun totesimme kyselyn toimivaksi. Emme ole huomioineet testiversion tuloksia lopullisissa vastauksissa.

Kyselymme koostui kolmesta eri osiosta: ryhmät jaotteleva kysymys, matriisiasteikon väittämät ja avoin kysymys. Kyselymme ensimmäinen kysymys: “Onko sinulla yli puolen vuoden kokemusta varhaiskasvatuksesta?” oli suunnattu sekä kokeneille että kokemattomille. Tällä kysymyksellä erottelimme kokeneet ja kokemattomat opiskelijat toisistaan. Riippuen ensimmäisen kysymyksen vastauksesta, vastaajalle tuli näkyville hänelle osoitetut väittämät.

Taulukko 1. Kyselyn väittämät

Kokeneiden väittämät:	Kokemattomien väittämät:
1. Koen olevani samanarvoinen opiskelijana, kuin kokemattomat opiskelijat opiskellessa	1. Koen olevani samanarvoinen opiskelijana, kuin kokeneet opiskelijat opiskellessa
2. Muiden opiskelijoiden työkokemus vaikuttaa positiivisesti omaan itsevarmuuteeni varhaiskasvatuksen opettajaopiskelijana	2. Muiden opiskelijoiden työkokemus vaikuttaa positiivisesti omaan itsevarmuuteen varhaiskasvatuksen opettajaopiskelijana
3. Kokemattomien ja kokeneiden opiskelijoiden tietoinen sekoittaminen ryhmätehtävissä olisi hyödyllistä	3. Kokemattomien ja kokeneiden opiskelijoiden tietoinen sekoittaminen ryhmätehtävissä olisi hyödyllistä
4. Kokeneiden ja kokemattomien opiskelijoiden väliset erot voivat luoda haasteita ryhmätyöskentelyssä ja yhteistyössä	4. Kokeneiden ja kokemattomien opiskelijoiden väliset erot voivat luoda haasteita ryhmätyöskentelyssä ja yhteistyössä
5. Koen työkokemuksen vaikuttavan itsevarmuuteeni opettajaopiskelijana positiivisesti	5. Koen kokemattomuuden vaikuttavan itsevarmuuteeni opettajaopiskelijana positiivisesti
6. Koen työkokemuksen vaikuttavan itsevarmuuteeni opettajaopiskelijana negatiivisesti	6. Koen kokemattomuuden vaikuttavan itsevarmuuteeni opettajaopiskelijana negatiivisesti
7. Valitsen mieluummin ryhmätyöhöni samanlaisen työtaustan omaavia opiskelijoita	7. Valitsen mieluummin ryhmätyöhöni samanlaisen työtaustan omaavia opiskelijoita
8. Minun on helppo kertoa mielipiteeni oppitunnilla riippumatta siitä, onko luokassa kokeneita tai kokemattomia paikalla	8. Minun on helppoa kertoa mielipiteeni oppitunnilla riippumatta siitä, onko luokassa kokeneita tai kokemattomia paikalla
9. Koen, että opettaja kohtaa minut samanarvoisena riippumatta työtaustastani	9. Koen, että opettaja kohtaa minut samanarvoisena riippumatta työtaustastani
10. Koen, että minulla on samanlaiset mahdollisuudet päästä tulevaisuudessa alan töihin kuin kokemattomilla	10. Koen, että minulla on samanlaiset mahdollisuudet päästä tulevaisuudessa alan töihin kuin kokeneilla
11. Koen, että minulla on paineita onnistua opinnoissa kokemukseni takia	11. Koen, että minulla on paineita onnistua opinnoissa kokemattomuuteni takia

Väittämien vastausvaihtoehdot olivat täysin eri mieltä, eri mieltä, osittain eri mieltä, osittain samaa mieltä, samaa mieltä ja täysin samaa mieltä. Käytimme matriisiasteikkoa, sillä kaikissa väittämissämme oli samat vastausvaihtoehdot, ja matriisiasteikkoa käyttämällä saimme näkymään vastaukset prosentteina, jolloin tuloksia oli helpompi verrata toisiinsa.

Kyselyn lopussa molemmat ryhmät saivat vastata halutessaan avoimeen kysymykseen, jossa he saivat kertoa siitä, minkälaista eriarvoisuutta he ovat kokeneet. Päädyimme avoimen kysymyksen käyttämiseen, koska vastaajien oli silloin mahdollista tarkentaa mielipiteitään eriarvoisuuteen liittyen ja saimme kattavamman tutkimusaineiston. Avoin kysymys oli myös suunnattu erikseen kokemattomille ja kokeneille, jotta tuloksia tulkitessa pystyimme erottamaan ja vertaamaan näiden ryhmien mielipiteitä toisiinsa. Kysely oli anonymi, jotta yksittäistä vastaajaa ei voida tunnistaa.

4.2 Tutkimusmenetelmä ja -strategia

Tutkimusmenetelmämme on kyselytutkimus ja tässä tutkimuksessa vertaamme alalla kokeneita ja kokemattomia opiskelijoita toisiinsa työkokemuksen kautta.

Tutkimuksen strategiana on laadullinen eli kvalitatiivinen tutkimus. Laadullinen tutkimus perustuu konkreettisiin havaintoihin ja niiden tarkasteluun eli se on empiiristä (Juhila, 2021). Kyseessä on siis empiirinen tutkimus. Laadullisessa tutkimuksessa ollaan kiinnostuneita oppimaan lisää yksilöistä – mitä he ovat, keitä he ovat, mitä he tuntevat, mitä he tietävät, millaisia kokemuksia heillä on ollut tai miten he vuorovaikuttavat muiden kanssa (Lichtman, 2023). Tällä tutkimuksella haluamme selvittää Rauman kampuksen opiskelijoiden mielipiteitä ja heidän kokemuksiaan eriarvoisuuteen liittyen. Koska tutkimuksemme keskittyy vertailemaan ihmisten mielipiteitä, se voidaan luokitella kvalitatiiviseksi tutkimukseksi.

Laadullisessa tutkimuksessa tutkijat ovat myös kiinnostuneita oppimaan ryhmistä – miten ne vuorovaikuttavat tai mitä samankaltaisuuksia ja eroavaisuuksia ryhmän jäsenten välillä on (Lichtman, 2023). Tutkimukssamme vertaamme kahta ryhmää,

joihin tutkittavamme jakautuivat. Ryhmäjaolla saimme näkyville, ajattelevatko saman ryhmän sisällä olevat ihmiset samalla tavalla. Tästä näimme myös, miten erilaiset kokemukset näkyvät ryhmien välillä. Laadullisessa tutkimuksessa halutaan saada selville, miten ihmiset ymmärtävät itseään ja ympäröivää maailmaa (Lichtman, 2023). Huomio on sosiaalisten ilmiöiden “mitä”, “miten” ja “miksi” -kysymyksissä (Lichtman, 2023).

Toinen merkittävä piirre laadullisessa tutkimuksessa on se, että analyysin lopputulokset eivät tavallisesti ole tarkkoja kuvauksia, vaan ne ovat useimmiten tulkinnanvaraisia selityksiä jostakin ilmiöstä. Tätä tutkimusmenetelmää on kutsuttu myös ihmistutkimukseksi tai pehmeäksi tutkimukseksi. (Lindblom-Ylänne, Paavilainen, Pehkonen & Ronkainen, 2011). Tutkimuksemme otos on pieni verrattuna kaikkiin Rauman kampuksen varhaiskasvatuksen opettajaopiskelijoihin, joten tulokset edustavat vain murto-osaa opiskelijoiden mielipiteistä. Matriisiasteikon myötä vastaajien oli valittava valmiiksi annetuista vaihtoehdoista itselleen sopivin, jolloin emme voi tietää vastaajan tarkkaa ajatusta vastauksensa takana, mikä johtaa tulkinnanvaraisuuteen.

Monet laadulliset tutkimukset ovat tapaustutkimuksen kaltaisia. Tutkijat käyttävät näitä tutkimuksia, jotta voivat syventyä yhteen esimerkkiin tai tapaukseen ja ymmärtää sitä paremmin. Tämä yksi tapaus tai pieni joukko tapauksia edustaa laajempaa ilmiötä tai asiaa. Tutkimuksen kohteena voi olla mikä tahansa: organisaatio, ryhmä, prosessi tai jopa yksittäinen henkilö. Jokainen tapaus on erilainen, joten tutkimukset voivat vaihdella suuresti kooltaan ja laajuudeltaan. (Vuori, 2021b). Tässä tutkimuksessa tapaus koskee organisaatiota, eli yliopistoamme, sekä ryhmiä, eli kokeneita ja kokemattomia.

Tutkimuksemme seuraa induktiivista päättelyä. Induktiivinen päättely on tapa päätellä yleinen ominaisuus tai säännönmukaisuus perustuen rajoitettuun kokemusaineistoon eli päätellään yleisempi sääntö tai yleistys yksittäistapauksen perusteella (Baggini & Fosl, 2013). Tutkimuksemme aineisto koostuu vain kyselyyn vastanneista, joka on pieni osa kyselyn vastaanottajien määrästä. Tämän vuoksi joudumme tekemään johtopäätöksiä, joiden oletamme edustavan myös kyselyyn vastaamattomien mielipiteitä. Seuraamme induktiivista päättelyä, jotta voimme varmistaa, että johtopäätöksemme ovat perusteltuja ja luotettavia. Samalla voimme

varmistaa niiden tarjoavan arvokasta tietoa eriarvoisuuden ymmärtämiseksi yliopistollamme.

Induktiivinen tutkimus aloitetaan aineistosta ja aineiston perusteella muodostetaan yleisempiä päätelmiä (Juhila, 2021). Tässä tapauksessa aineistomme on kyselyn vastaukset. Analysoimme ja tulkitsemme näitä vastauksia saadaksemme yleisemmän käsityksen siitä, miten opiskelijat kokevat eriarvoisuuden yliopistoympäristössämme. Vaikka emme voi suoraan päätellä vastaamattomien mielipiteitä, pyrimme silti tekemään päätelmiä, jotka ovat mahdollisimman luotettavia.

4.3 Aineiston analyysi

Analysoimme aineistoa hyödyntäen sisällönanalyysillisiä menetelmiä. Sisällönanalyysia käytetään jäsentelemään aineiston teemoja ja aiheita (Vuori, 2021a). Laadullinen tutkimus voidaan aloittaa ilman ennakkokäsityksiä tai määritelmiä. Siinä keskitytään aineistolähtöiseen analyysiin, jossa pyritään rakentamaan teoriaa kerätystä empiirisestä aineistosta. Tässä tapauksessa on tärkeää harkita huolellisesti aineiston rajauksia, jotta aineiston analysointi on merkityksellistä ja johdonmukaista. (Eskola & Suoranta, 1998. Luku 1.)

Aloitimme aineiston analyysin käymällä läpi vastauksia yleisesti. Tällä tavalla tutustuimme aineistoon ja saimme kokonaiskuvan siitä. Kirjasimme ylös havaintoja väittämien sekä avointen kysymysten vastauksista. Kävimme väittämiä läpi yksi kerrallaan ja kirjasimme ylös Webropol-kyselyn matriisiasteikosta vastauksiksi saadut prosentit. Koimme, että prosentteja on helpointa tarkastella, joten keskityimme niihin, sillä keskiarvot ja mediaanit eivät tässä tutkimuksessa anna meille lisäarvoa. Näin saimme yleiskuvan vastauksista, joita lähdimme myöhemmin tulkitsemaan. Syvennymme tuloksiin tarkemmin luvussa 5, jossa tarkastelemme vastausten eroja.

Teimme pylväsdiagrammit Excelissä jokaisen matriisiasteikossa olleen väittämän vastauksista. Koska olimme laittaneet samat väitteet molemmille ryhmille, vertasimme saman väitteen vastauksia toisiinsa. Jaottelimme diagrammissa vastaukset matriisiasteikon vastausten mukaan täysin eri mieltä, eri mieltä, osittain eri mieltä, osittain samaa mieltä, samaa mieltä, täysin samaa mieltä. Näin pystymme

vertaamaan kokeneiden ja kokemattomien vastauksia toisiinsa helpommin, kun on nähtävillä myös visuaalisesti vastausten erot vierekkäin. (Diagrammit nähtävillä luvussa 5.)

Teimme yhteenvedon avointen kysymysten vastauksista, jossa jaottelimme kokeneiden ja kokemattomien vastaukset kolmeen kategoriaan (Liite 3). Avoimia vastauksia analysoidessamme huomasimme, että useat vastaajat olivat kirjoittaneet eriarvoisuudesta, joka liittyy yliopistomme opettajiin tai opetussuunnitelmiin. Tämän seurauksena yhdeksi kategoriaksi nousi opettajiin/opetussuunnitelmiin liittyvät vastaukset, toiseksi kategoriaksi ne, joissa ei koeta eriarvoisuutta ja kolmanneksi ne, jotka liittyvät opiskelijoiden väliseen eriarvoisuuteen. Jaottelimme vastaukset kategorioihin, jotta meidän oli helpompi tulkita niitä. Näin saimme selkeämmän kuva siitä, miten vastaajat kokivat eriarvoisuuden.

4.4. Luotettavuus ja eettisyys

On ensisijaisen tärkeää varmistaa hyvä tieteellinen käytäntö kaikissa tutkimuksen vaiheissa, aina suunnittelusta toteutukseen asti. Tutkimuksen eettiset päätökset ja tutkimuseettinen arviointi Suomessa perustuvat kansallisiin ja EU-tason sääntöihin ja ohjeistuksiin. Hyvä tieteellinen käytäntö korostaa avoimuutta, rehellisyyttä, tutkimuksen yleistä huolellisuutta, tarkkuutta, asianmukaista tiedon tallentamista, esittämistä ja arviointia. Tutkimuksen teossa on syytä painottaa erityisesti tutkittavien oikeuksia ja kohtelua sekä henkilötietojen asianmukaista käsittelyä tutkimuksessa. (Kinni & Puurunen, 2021, 313–314.)

Muotoilimme kyselymme väittämät neutraalisti, jotta ne eivät ohjanneet vastaajaa mihinkään suuntaan. Kyselymme väittämät olivat samat molemmille ryhmille, jotta pystymme vertaamaan vastauksia toisiinsa. Tämä vaikuttaa luotettavuuteen, sillä emme joudu jättämään tulkinnan varaa eri väittämien vastauksien valitsemiselle, vaan voimme suoraan verrata saman väittämän vastauksia. Kyselyn alussa vastaaja suostui tutkimuksessa tarvittavien tietojen käsittelyyn. Kyselyn ensimmäisessä kysymyksessä vastaaja valitsi, onko hän kokenut vai kokematon. Kun hän oli vastannut tähän kysymykseen, hänelle tuli automaattisesti oman ryhmän väittämät esille. Näin vältimme siltä, että vastaaja olisi vahingossa vastannut vääriin

väittämiin. Tällä varmistimme myös sen, että vastaajat pysyivät omassa ryhmässään, eikä heidän ollut mahdollista vastata sekä kokeneiden että kokemattomien väittämiin.

Lähetimme kyselyn kaikille Rauman kampuksen varhaiskasvatuksen opettajaopiskelijoille, joten emme valinneet vastaajia, vaan he olivat sattumanvaraisia henkilöitä perusjoukkomme sisältä. Emme voineet vaikuttaa vastaajien määrään, emmekä myöskään tiedneet kyselyä lähettäessä, kuinka moni on kokenut tai kokematon. Suljimme kyselyn ennen, kuin aloimme analysoidaan ja tulkitsemaan vastauksia. Tällä varmistimme, että tulkintamme pysyy koko ajan luotettavana, eikä aineisto muutu. Saimme matriisiasteikon tulokset prosentteina, joten pystyimme vertaamaan niitä, vaikka kokeneita ja kokemattomia on eri määrä. Prosentit mahdollistavat kahden ryhmän vertailun suhteellisella tasolla. Tämä auttoi meitä havaitsemaan muutoksia tai eroja ryhmien välillä.

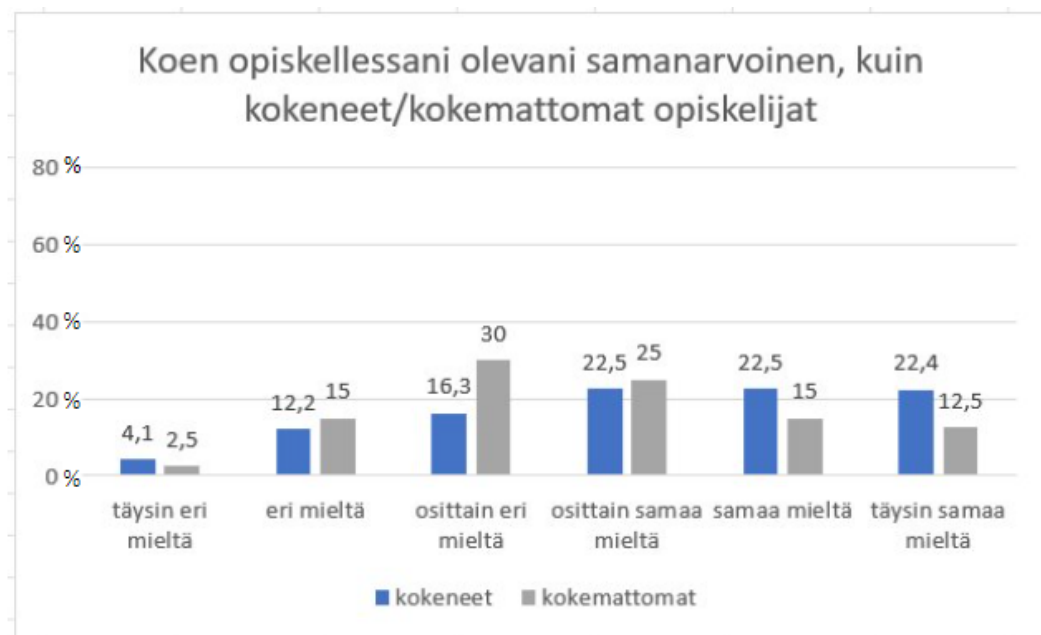
Kyselymme oli anonyymi, jolla suojasimme vastaajan yksityisyyden. Emme siis pyytäneet vastaajalta mitään tunnistetietoja itsestään, jolloin emme voi mitenkään todentaa vastaajan henkilöllisyyttä. Kyselyyn vastaaminen oli mahdollista keskeyttää missä vaiheessa tahansa ja vastaaminen oli myös vapaaehtoista. Jos kyselyn täyttäminen keskeytettiin, siihen asti täytetyt vastaukset eivät siirtyneet Webropoliin meille nähtäväksi. Raportoimme vastaukset nähtäville sellaisena, kuin ne kyselyn sulkemisen jälkeen Webropolissa näkyivät (Liite 4 & 5).

Kyselytutkimuksen tuloksiin liittyy epävarmuutta, koska emme voi olla täysin varmoja siitä, ovatko vastaajat vastanneet rehellisesti. On myös mahdollista, että väitteiden asettelussa ja vastausvaihtoehdoissa on sellaisia tekijöitä, jotka vastaajat ovat tulkinneet eri tavalla, kuin olemme tarkoittaneet. Pyrimme kuitenkin lisäämään luotettavuutta kattavalla vastausvaihtoehtomäärällä.

5 Tutkimustulokset

Tässä luvussa kerromme tutkimustulokset. Raportoimme tulokset väite kerrallaan, jotta lukijalle tarjoutuu mahdollisuus ymmärtää jokaisen väitteen vastaukset erikseen. Jokaisen väitteen kohdalla esitämme tulokset ensin prosentteina, jonka jälkeen avaamme niitä enemmän. Tarkastelemme tuloksia osassa väitteistä myös siten, että olemme jakaneet ne “samaa mieltä puolelle”, sisältäen täysin samaa mieltä, samaa mieltä ja osittain samaa mieltä vastausvaihtoedot ja “eri mieltä puolelle”, sisältäen täysin eri mieltä, eri mieltä ja osittain eri mieltä vastausvaihtoedot. Lopuksi käymme läpi avointen kysymysten vastauksia. Avointen kysymysten vastaukset antavat arvokasta tietoa vastaajien ajatuksista, mielipiteistä ja kokemuksista, jotka eivät välttämättä tule ilmi väitteiden vastauksista.

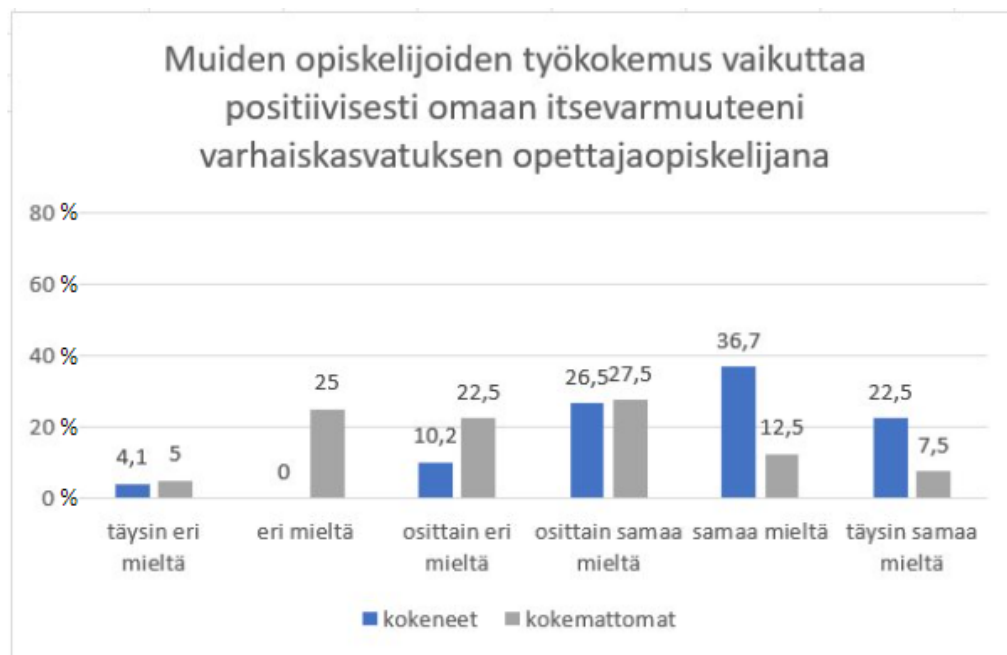
5.1 Matriisiasteikon väittämien tulokset

Kuvio 1. Opiskelijoiden kokemus samanarvoisuudesta prosentteina

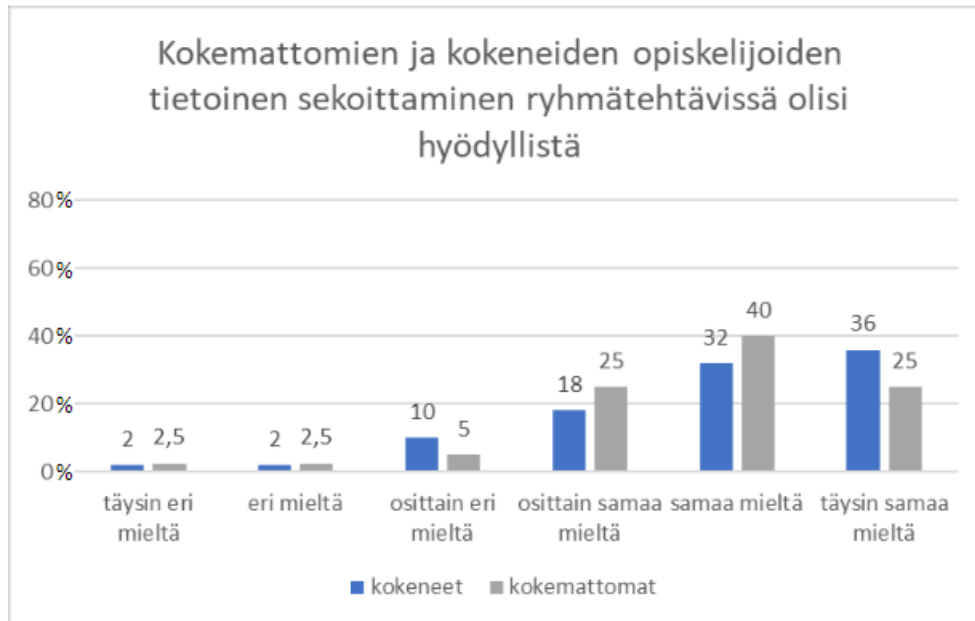
Ensimmäisessä väitteessä selvitimme, kokevatko opiskelijat olevansa samanarvoisia, kuin toisen ryhmän edustajat (Kuvio 1). Tuloksista voidaan nähdä, että kokeneet kokevat olevansa samanarvoisempia kokemattomien kanssa, kun taas kokemattomat eivät tunne samaa tasavertaisuutta kokeneiden kanssa. Kokemattomien vastaukset

sijoittuvat eniten osittain eri mieltä ja osittain samaa mieltä kohtiin, ja kokeneiden puolestaan samaa mieltä puolelle. Vastauksissa ei kuitenkaan ole suuria eroja ja kaikkiin vastausvaihtoehtoihin on vastattu. Täysin eri mieltä vastauksia on kummallakin ryhmällä vähiten.

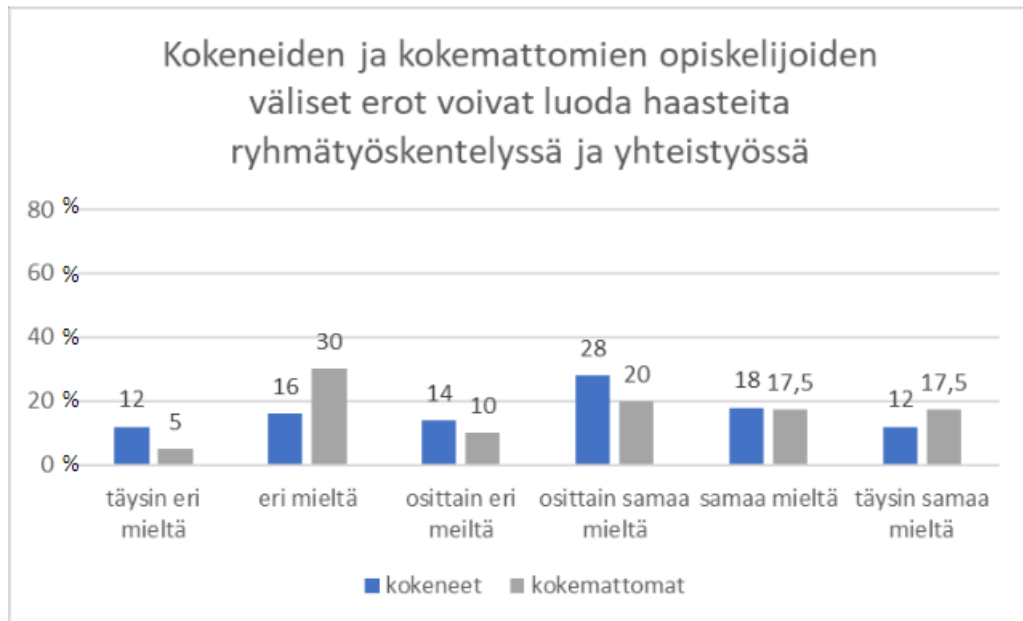
Kuvio 2. Muiden työkokemuksen positiivinen vaikutus omaan itsevarmuuteen prosentteina

Toisessa väitteessä tarkastelimme vaikuttaako muiden opiskelijoiden työkokemus positiivisesti omaan itsevarmuuteen varhaiskasvatuksen opettajaopiskelijana (Kuvio 2). Tuloksia tarkastellessa nähdään, että kokeneet kokevat muiden opiskelijoiden työkokemuksen vaikuttavan positiivisemmin omaan itsevarmuuteensa varhaiskasvatuksen opettajaopiskelijana, kuin kokemattomat. Suurin ero vastaajien välillä voidaan huomata eri mieltä kohdassa, jossa kokeneiden vastauksia ei ole yhtään ja kokemattomien vastauksista neljäsosa sijoittuu tähän vastausvaihtoehtoon. Kokeneiden vastaukset ovat enemmän samaa mieltä puolella, kun taas kokemattomien vastaukset sijoittuvat laajemmalle alueelle.

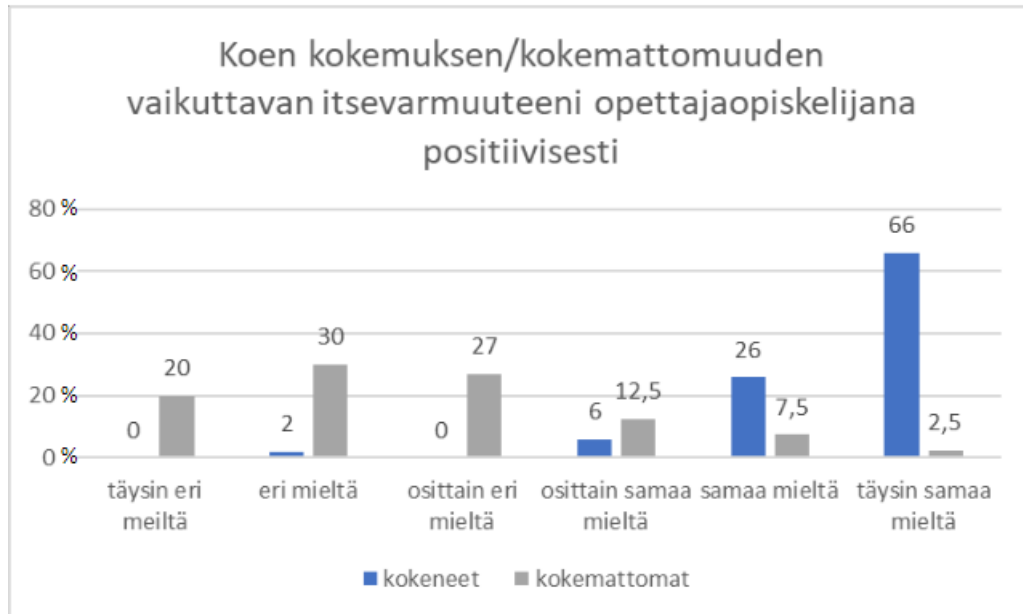
Kuvio 3. Kokemattomien ja kokeneiden opiskelijoiden tietoisesta sekoittamisesta ryhmätehtävissä hyödyllisyysprosentteina

Kolmannessa väitteessä selvitimme, olisiko kokeneiden ja kokemattomien opiskelijoiden tietoinen sekoittaminen ryhmätehtävissä hyödyllistä (Kuvio 3). Tuloksista voidaan nähdä, että kokemattomista melkein puolet ovat vastanneet samaa mieltä ja kokeneista kaksi kolmasosaa on jakautunut samaa mieltä ja täysin samaa mieltä vastausvaihtoehtoihin. Molempien ryhmien vastaukset sijoittuvat pääosin samaa mieltä puolelle, mutta kaikissa vastausvaihtoehdoissa on vastauksia, kuitenkin kokemattomilla 10 % ja kokeneilla 14 % eri mieltä puolella.

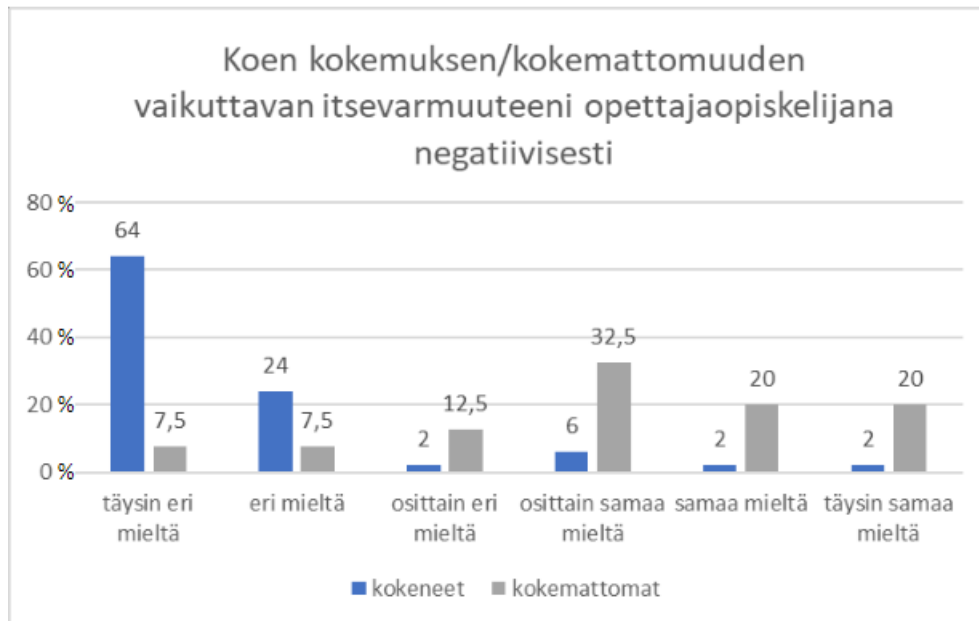
Kuvio 4. Haasteet ryhmätyöskentelyssä kokeneiden ja kokemattomien työkokemusten erojen perusteella prosentteina

Neljännessä väitteessä tarkastelimme, voivatko kokeneiden ja kokemattomien opiskelijoiden väliset erot luoda haasteita ryhmätyöskentelyssä ja yhteistyössä (Kuvio 4). Tuloksia tarkastellessa voidaan nähdä, että tulokset ovat jakautuneet jokaiselle vastausvaihtoehdolle melko tasaisesti. Kuitenkin kokeneet kokevat, että erot ryhmien välillä voivat luoda enemmän haasteita ryhmätyöskentelyssä ja yhteistyössä, kuin kokemattomat, vaikka ero on pieni. Myös ryhmän sisällä vastaukset ovat jakautuneet eri vastausvaihtoehdoille, esimerkiksi 12 % kokeneista on täysin eri mieltä ja täysin samaa mieltä.

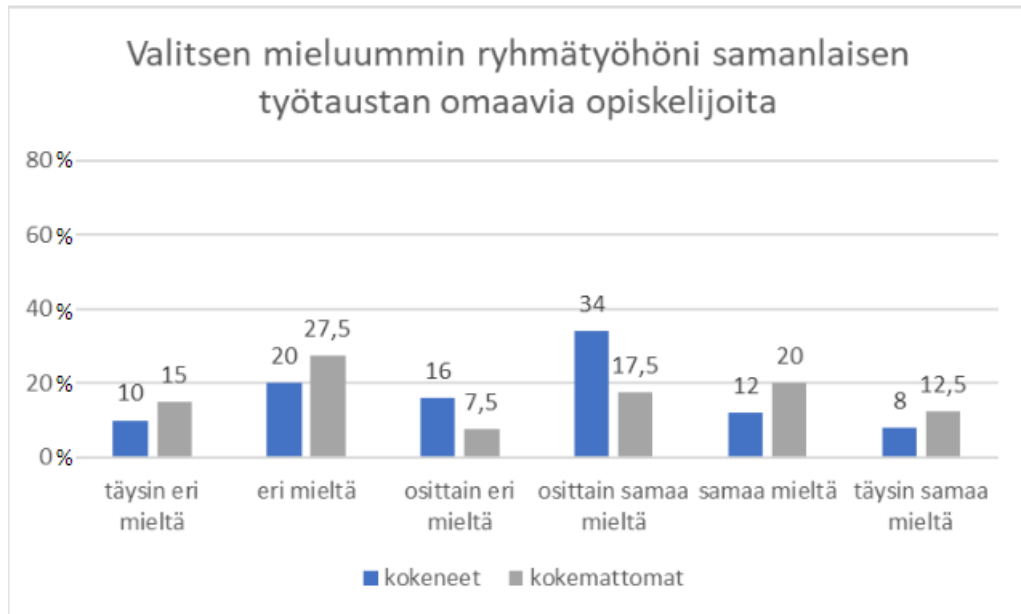
Kuvio 5. Kokemuksen/kokemattomuuden positiivinen vaikutus itsevarmuuteen prosentteina

Viidennessä väitteessä halusimme selvittää, kokevatko kokeneet työkokemuksensa ja kokemattomat työkokemattomuutensa vaikuttavan itsevarmuuteensa opettajaopiskelijana positiivisesti (Kuvio 5). Tuloksista huomataan, että kokeneiden työkokemus vaikuttaa heidän itsevarmuuteensa opettajaopiskelijana positiivisesti. Kokemattomien vastaukset ovat enemmän jakautuneet kaikille vastausvaihtoehdoille. Kokemattomat kokevat, että kokemattomuus ei vaikuta itsevarmuuteen opettajaopiskelijana positiivisesti.

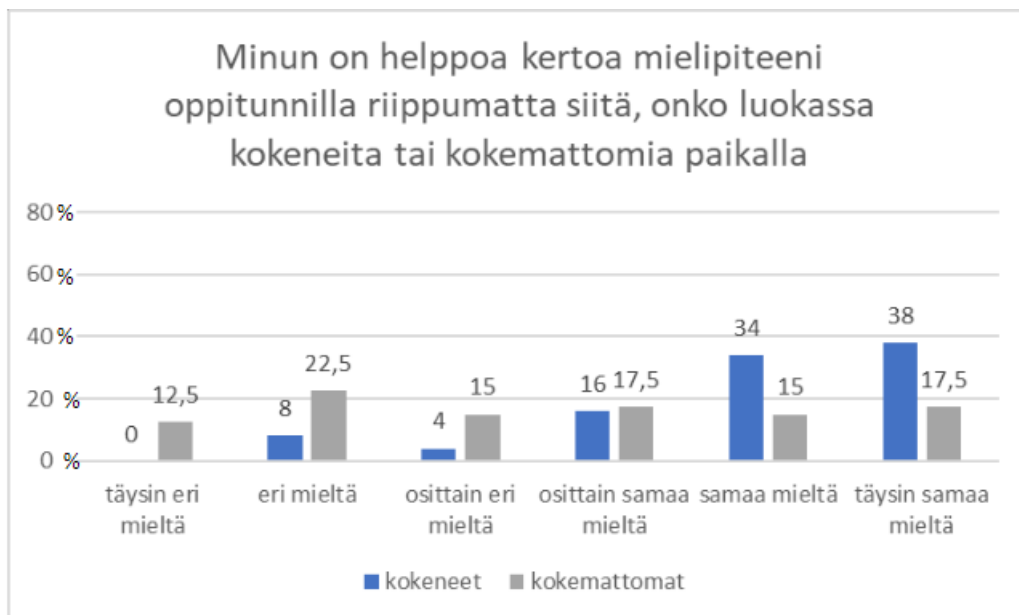
Kuvio 6. Kokemuksen/kokemattomuuden vaikutus itsevarmuuteen negatiivisesti prosentteina

Kuudennessa väitteessä tarkastelussa oli se, vaikuttaako kokemus tai kokemattomuus itsevarmuuteen opettajaopiskelijana negatiivisesti (Kuvio 6) Tuloksista voidaan nähdä, että suurin osa kokemattomista kokee kokemattomuuden vaikuttavan omaan itsevarmuuteen opettajaopiskelijana negatiivisesti. Toisin kuin kokeneista suurin osa ei koe kokemuksensa vaikuttavan itsevarmuuteen opettajaopiskelijana negatiivisesti. Verrattuna edelliseen väittämään, tässä väittämässä vastaukset ovat jakautuneet tasaisemmin eri vastausvaihtoehdolle.

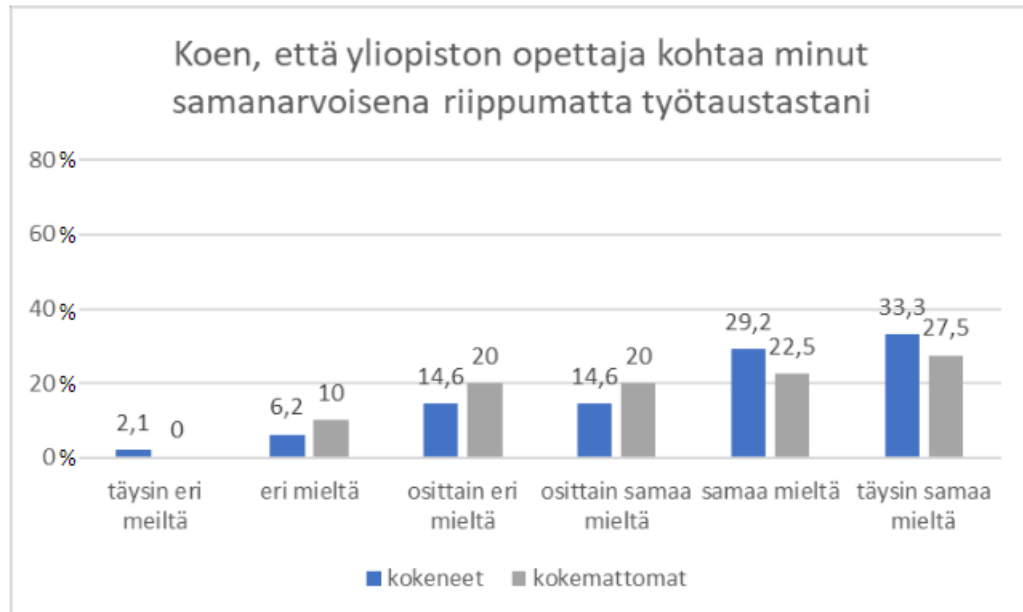
Kuvio 7. Samanlaisen työtaustan omaavien opiskelijoiden valitseminen ryhmätyöhön prosentteina

Seitsemännessä väitteessä selvitimme valitsevatko opiskelijat mieluummin ryhmätyöhönsä samanlaisen työtaustan omaavia opiskelijoita (Kuvio 7). Tuloksista huomataan, että kokemattomien vastauksista tasan puolet ovat jakautuneet samaa mieltä puolelle ja eri mieltä puolelle. Kokeneet valitsevat keskiarvillisesti mieluummin ryhmätyöhönsä samanlaisen työtaustan omaavia opiskelijoita. Vastaukset ovat jakautuneet kaikille vastausvaihtoehdoille, joten ryhmällä ei ole selkeää yhteneväistä mielipidettä. Vastauksista voi huomata, että väite liittyy enemmän yksilön, kuin ryhmäjaottelumme kokemuksiin.

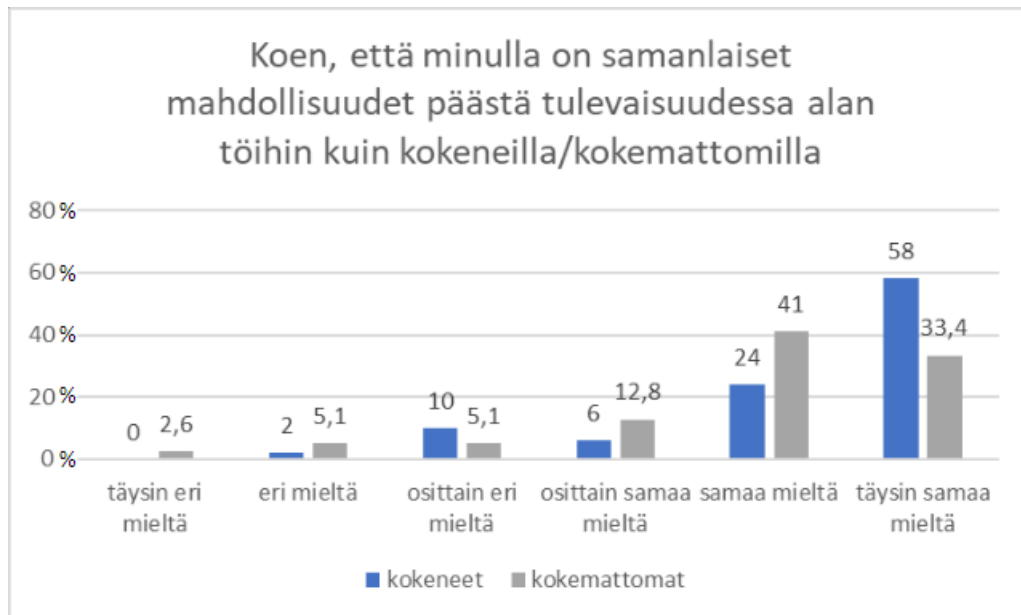
Kuvio 8. Mielipiteen kertomisen helppous oppitunnilla prosentteina

Kahdeksannessa väitteessä selvitimme, onko opiskelijoiden helppo kertoa mielipiteensä oppitunnilla riippumatta siitä, onko luokassa kokeneita tai kokemattomia paikalla (Kuvio 8). Noin kaksi kolmasosaa kokeneista ajattelee, että on helppoa kertoa oma mielipide oppitunnilla riippumatta siitä, onko luokassa kokeneita tai kokemattomia paikalla. Kokemattomien vastaukset ovat jakautuneet tasan samaa mieltä ja eri mieltä puolille, mutta eniten vastauksia (22,5 %) on eri mieltä kohdassa. Kokeneiden ja kokemattomien vastauksista voi nähdä ison eron eri mieltä puolella, sillä kokeneiden vastauksista yhteensä 12 % sijoittuu eri mieltä puolelle ja kokemattomien vastauksista 50 %.

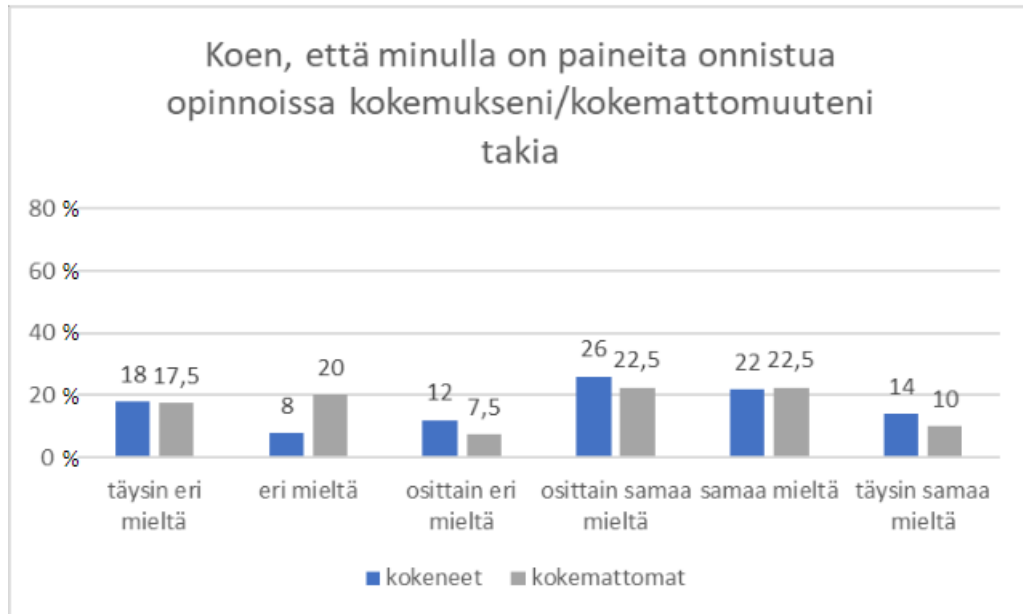
Kuvio 9. Opiskelijan samanarvoinen kohtaaminen yliopiston opettajan toimesta prosentteina

Yhdeksännessä väitteessä tarkastelimme kokevatko opiskelijat, että yliopiston opettajat kohtaaavat heidät samanarvoisena työtaustastansa riippumatta (Kuvio 9). Vastauksista nähdään, että keskiarvollisesti kokeneet kokevat opettajan kohtaavan heidät samanarvoisemmin riippumatta työtaustasta verrattuna kokemattomiin. Molempien ryhmien vastauksista kuitenkin suurin osa sijoittuu samaa mieltä puolelle. Molemmilla ryhmillä on myös eniten vastauksia täysin samaa mieltä kohdassa.

Kuvio 10. Samanlaisten työmahdollisuuksien kokeminen työtaustan perusteella prosentteina

Kymmenennessä väitteessä selvitimme, kokevatko kokeneet, että heillä on samanlaiset mahdollisuudet päästä tulevaisuudessa alan töihin, kuin kokemattomilla ja kokevatko kokemattomat, että heillä on samanlaiset mahdollisuudet päästä tulevaisuudessa alan töihin, kuin kokeneilla (Kuvio 10). Vastauksista nähdään, että suurin osa sekä kokeneista että kokemattomista kokevat heillä olevan samanlaiset mahdollisuudet päästä tulevaisuudessa alan töihin, kuin vastakkaisella ryhmällä. Kokeneiden vastaukset kuitenkin osoittavat, että he kokevat hieman enemmän omaavansa samanlaiset mahdollisuudet. Molempien ryhmien vastauksista vain pieni osa on eri mieltä puolella, kokeneilla vain 12 % ja kokemattomilla 12,8 %.

Kuvio 11. Opinnoissa onnistumisen paineet työtaustan perusteella prosentteina

Yhdennessätoista väitteessä tarkastelussa oli opiskelijoiden kokemat paineet onnistua opinnoissa kokemuksen tai kokemattomuuden takia (Kuvio 11). Vastaukset ovat jakautuneet laajasti sekä melko tasaisesti kaikille vastausvaihtoehdoille, mutta kuitenkin keskiarvollisesti kokeneet kokevat enemmän paineita onnistua opinnoissa oman kokemuksensa takia. Molemmilla ryhmillä on eniten vastauksia samaa mieltä puolella.

5.2 Avointen kysymysten vastaukset

Kyselyn lopussa molemmille ryhmille oli sama kysymys, jossa kysyimme, minkälaista eriarvoisuutta vastaajat ovat huomanneet. Kokeneista 24 vastasi avoimeen kysymykseen, mutta 17 vastasi siihen, minkälaista eriarvoisuutta he ovat huomanneet. Seitsemän vastausta sisälsi useamman “en ole huomannut” tai “-” kommentin. Kokemattomista puolestaan 21 vastasi avoimeen kysymykseen. Vastaajista 16 oli huomannut eriarvoisuutta ja kertoi, mitä oli huomannut ja loput vastaukset olivat “en ole huomannut” kommentteja.

5.2.1 Kokeneiden vastaukset

Vastauksista käy ilmi, että kokeneiden oletetaan haluavan tehdä kokemattomien puolesta tehtäviä tai kokemattomia pitää kannatella esimerkiksi ryhmätöissä. Kuitenkin osassa vastauksista käy ilmi, että kokeneet eivät ole antaneet kokemattomien osallistua ryhmätöihin samalla tavalla. Kokeneista osa on huomannut, että kokemattomat eivät välttämättä uskalla kertoa mielipiteitään ryhmätilanteissa ja, että kokeneet ovat koko ajan äänessä. Kokeneet ovat saaneet osakseen silmien pyörittelyä heidän vastauksilleen kokemattomien toimesta.

“Se, että kokemuksen omaavia opiskelijoita pidetään ”muiden apuna tai hyvä, että voi tukea kokemattomia” on mielestäni sietämätöntä. Se eriarvoistaa. Jos työkokemuksesta saisi hyväksilukuja tms, ymmärtäisin pointin, mutta kerran olen samassa asemassa kokemattomien kanssa niin en todellakaan jaksa kannatella tai tukea muiden oppimista.” (V1, kokenut)

Useat kokeneet kertovat vastauksissaan heihin kohdistuvasta eriarvoisuudesta opintojen suorittamisen kannalta. Vastauksista nähdään, että useat kokevat, ettei opettajat arvosta heidän kokemustaan riittävästi ja he ovat huomanneet opettajan oletettavan jokaisella olevan työkokemusta. Vastauksissa on nostettu esille myös demo-opetukseen liittyviä näkökulmia, kuten se, että opetuksen laatu vaihtelee, koska opettajat olettavat, että kokeneet tietävät jo opetettavan aiheen tai demoilla opetetaan itsestään selviä asioita. Myös läsnäolovaatimuksia pidetään kohtuuttomina ja toivottaisiin enemmän joustavuutta eri lähtökohdista opiskeleville. Vastauksista käy ilmi, että kokeneet haluaisivat, että kokemuksella voisi korvata harjoitteluita ja hyväksilukea opintoja. Turhauttavaksi koetaan myös se, että kurssit ja opinnoissa eteneminen suosivat enemmän kokemattomia.

“Yliopistolla ei huomioida juurikaan työkokemusta kasvatusalalta. Se, että kokemattomat ja kokemusta omaavat tasapäistetään, on mielestäni resurssien tuhlausta. Kokemus alalta tulisi huomioida eriyttävästi esimerkiksi hyväksiluvuissa ja harjoitteluissa.” (V2, kokenut)

5.2.2 Kokemattomien vastaukset

Vastauksista nähdään, että osa kokemattomista kokee epävarmuutta, mikä näkyy vaikeutena osallistua keskusteluihin ja omien taitojen vertailuna kokeneisiin. Kokemattomat kokevat, että kokeneet pitävät itseään parempina ja se näkyy

ryhmyöskentelyssä tavoissa ilmaista mielipiteitä ja siinä, kuinka kokeneet ottavat johtajan roolin, eivätkä välttämättä kuuntele kaikkien mielipiteitä. Osa kokee, että kokeneet jakelevat neuvoja ja pitävät omaa mielipidettään ainoana oikeana, mutta kuitenkin osa kokemattomista haluaisi sekoittaa ryhmiä, jotta he pystyisivät oppimaan kokeneilta.

“Kokeneet ottavat vallan ja ei anna muille yhtäläisiä mahdollisuuksia. Esimerkiksi potkii ulos ryhmästä tai tekee ”paremmin” koska on kokemusta.” (V3, kokematon)

Useat kokemattomat kokevat, että opettajat olettavat kaikilla olevan jo työkokemusta. Tämä näkyy kysymysten asettelussa ja sanavalinnoissa, esimerkiksi yhden vastaajaan mukaan kysymykset ovat olleet tämän kaltaisia: “Mitä olet huomannut asiasta X, kun olet työskennellyt varhaiskasvatuksessa?”. Tällaisissa tilanteissa kokemattomat kokevat jäävänsä tahtomattaan taka-alalle, mikä vähentää osallisuutta. Kokemattomat myös kokevat, että perusasioihin ei käytetä oppitunnilla riittävästi aikaa, vaan siirrytään suoraan yksityiskohtaisempiin asioihin. Tämän seurauksena kokemattomista tuntuu, että he kertovat välillä itsestään selviä asioita vastaukseksi. Ryhmyöskentelytilanteessa joillekin on kommentoitu, että työstä huomaa ovatko tekijät kokeneita vai kokemattomia.

“Tuntuu siltä, että koko koulutus suosii niitä keillä on kokemusta, ja tuntuu että he myös hyötyvät opinnoista enemmän kuin kokemattomat. Usein luennoilla tai demoilla keskustelut pohjautuvat aikaisempiin kokemuksiin, jolloin useimmiten äänessä ovat ne kokeneemmat henkilöt. Kokemattomana on vaikeaa yhtyä keskusteluihin, jolloin jää useasti tahtomattaan taka-alalle.” (V4, kokematon)

6 Pohdinta

Tässä luvussa pohdimme tutkimustuloksien merkityksiä. Tarkastelemme myös mahdollisia erilaisia näkökulmia lisätutkimuksen toteutukselle sekä tarjoamme erilaisia jatkotutkimusideoita.

6.1 Tulosten yhteenveto ja johtopäätökset

Väitteiden neljä, seitsemän ja 11 kohdalla voidaan huomata, että aihe koskettaa enemmän yksilöä ja on enemmän kiinni omasta mielipiteestä, kuin koko ryhmästä. Näissä väitteissä vastauksia tuli tasaisesti kaikkiin vastausvaihtoehtoihin eli kertoo siitä, että yksilöiden kokemukset ovat erilaisia. Tähän voi vaikuttaa se, millaisessa opetusryhmässä on. Jos opetusryhmässä kaikki tulevat hyvin toimeen keskenään ja on hyvä yhteishenki, eriarvoisuutta voi olla vaikeampi huomata, kuin sellaisessa ryhmässä, jossa on jo vahva vastakkainasettelu olemassa. Jos yksilö ei koe olevansa arvostettu sosiaalisissa verkostoissaan, osallisuuden kokemus jää heikoksi, mikä lisää eriarvoisuutta (Särkelä-Kukko, 2014, 42).

Kysyimme oman ja toisten työkokemuksen vaikutuksesta omaan itsevarmuuteen. Näistä vastauksista voidaan huomata, että kokemattomat ovat epävarmempia taustojensa vuoksi. Tämä näkyy esimerkiksi vaikeutena kertoa oma mielipiteensä oppitunnilla. Tuloksista nähdään myös, että kokemattomat kokevat enemmän eriarvoisuuden tunnetta verrattuna kokeneisiin, mikä voidaan huomata esimerkiksi väitteen yksi vastauksista. Koska kokemattomat ovat epävarmempia, se voi vaikuttaa siihen, että he huomaavat enemmän eriarvoisuuden tunnetta ja ovat herkempiä havaitsemaan tilanteita tai käytöstä, joka vahvistaa heidän epävarmuuttaan. Tämä osaltaan voi lisätä eriarvoisuutta. Vastauksista nähdään kuitenkin, että epävarmuuden ei koeta vaikuttavan tulevaisuuden työmahdollisuuksiin. Tähän voi vaikuttaa se, että alalla on pulaa työntekijöistä, joten jokaiselle on luultavasti työpaikka tarjolla tulevaisuudessa, eikä työpaikan saaminen jää kiinni kokemattomuudesta (Opetushallitus, 2023).

Väitteiden kolme ja seitsemän kohdalla on mielenkiintoista huomata, että koetaan hyödylliseksi sekoittaa kokeneita ja kokemattomia samaan ryhmään ryhmätöissä, mutta vain noin puolet valitsisi itse toisesta ryhmästä opiskelijoita omaan ryhmäänsä.

Tämä herättää kysymyksen siitä, miksi niin suuri osa opiskelijoista ei itse valitsisi toisen ryhmän opiskelijoita omaan ryhmäänsä, vaikka se koetaankin hyödyllisenä. Yhdessä väittämässä halusimme tietää, kohtelee ko opettaja samanarvoisesti kokeneita ja kokemattomia. Väittämän vastausten mukaan suurinta osaa kohdellaan samanarvoisesti, vaikka opettajan eriarvoinen kohtelu oli yksi useimmin sanotuista vastauksista avoimeen kysymykseen. Tämä herättää kysymyksen siitä, miksi se ei tullut esille väittämän vastauksista. Ramsden (2003) tuo esille opetus- ja oppimisprosessien vastavuoroisuuden yhteisöllisen opetuksen periaatteissaan, joista yksi on selkeiden haasteiden ja tavoitteiden asettaminen opiskelijoille (Mäkinen & Annala, 2011, 71). Opettajien voi siis olla vaikeaa asettaa selkeitä tavoitteita ryhmälle, jossa on paljon eri työtaustaisia opiskelijoita, sillä heidän osaamisensa voi olla niin eri tasoilla.

Avointen kysymysten vastauksista nousee esille se, että molemmat ryhmät kokevat eriarvoisuutta samankaltaisista syistä. Molemmat ryhmät kokevat, että heitä ei huomioida tarpeeksi ja opinnot on suunnattu enemmän vastakkaiselle ryhmälle, esimerkiksi kokemattomien mielestä kysymykset suunnataan niin, että pitäisi olla jo työkokemusta ja kokeneet kokevat, että opetetaan itsestään selviä asioita ja heidän pitää kannatella kokemattomia. Tämä johtaa siihen, että molemmat ryhmät kokevat, että heitä kohdellaan eriarvoisesti. Vastauksista nähdään myös se, että samaa asiaa voi katsoa eri näkökulmista esimerkiksi yhdestä näkökulmasta kokeneet ovat liikaa äänessä ja toisesta näkökulmasta he joutuvat tekemään muiden puolesta.

Kokemattomat taas eivät yhdestä näkökulmasta tee tarpeeksi ja toisesta näkökulmasta heitä ei kuunnella. Tällaisissa tilanteissa voi olla syy-seuraussuhde, jota ei välttämättä huomata. Jos siis muuttaisi omaa toimintaansa, se voisi vaikuttaa siihen, miten itse tulee kohdelluksi, mikä vähentäisi eriarvoisuutta. Jotta voidaan rakentaa samanarvoinen opiskelijayhteisö, jossa kaikki tuntevat kuuluvansa joukkoon, se edellyttää yksilöltä kykyä asettua toisen asemaan ja ymmärrystä toisista (Särkelä-Kukko, 2014, 41).

Tutkimuskysymykseemme: “Miten alalla kokeneet ja kokemattomat varhaiskasvatuksen opettajaopiskelijat kokevat eriarvoisuuden tunteen toisiinsa verrattuna koulutusohjelmansa aikana Rauman kampuksella?” saimme siis kattavia vastauksia molempien ryhmien osalta. Esiin nousi myös asioita, joita emme osanneet huomioida tutkimuskysymystä laatiessamme esimerkiksi se, että jotkut aihealueet

koskettavat enemmän yksilöä, kuin ryhmää ja opettajiin sekä opetussuunnitelmiin kohdistui paljon vastauksia, jotka eivät liittyneet asettamaamme vastakkainasetteluun. Saimme siis sellaisia vastauksia, jotka eivät vastanneet tutkimuskysymykseemme, mutta antoivat kuitenkin tärkeää tietoa eriarvoisuuden ymmärtämisestä.

Kysyimme avoimella kysymyksellä opiskelijoilta, ovatko he huomanneet eriarvoisuutta kokeneiden ja kokemattomien välillä ja, mitä he ovat huomanneet. Osa vastaajista kertoi, että ei ole huomannut eriarvoisuutta näiden ryhmien välillä, mikä oli positiivista huomata opiskelijayhteisömme kannalta. Tämä kertoo siitä, että kaikki eivät ole kokeneet eriarvoisuutta tai huomanneet sitä, eikä eriarvoisuutta välttämättä esiinny kaikissa opetusryhmissä. Tämä voi myös johtua siitä, että kaikki opiskelijat eivät koe samoja asioita eriarvoistavana, vaikka he olisivatkin olleet samanlaisissa tilanteissa.

6.2 Lopuksi

Tutkimuksen edetessä nousi esiin muutamia kehitysideoita, joilla tutkimuksesta saataisiin vielä toimivampi. Koska lähetimme kyselyn kaikille Rauman kampuksen varhaiskasvatuksen opettajaopiskelijoille, oli vaikea tietää, kuinka moni kyselyyn tulee vastaamaan. Kyselyyn vastasi pieni osa opiskelijoista, joten tutkimusta tehdessä oli vaikea miettiä, voiko tuloksia yleistää koko ryhmän mielipiteenä. Olisimme voineet saada enemmän vastaajia, mikäli olisimme lähettäneet kyselyyn vastaamisesta muistutusviestin pari päivää ennen kyselyn sulkemista. Mitä enemmän vastauksia olisi ollut, sitä luotettavammasi tutkimuksen olisi voinut rakentaa. Luotettavuutta olisi lisännyt myös se, jos olisimme laittaneet kaikki kysymykset pakollisiksi. Emme näe kyselymme tuloksista ovatko kaikki vastaajat vastanneet kaikkiin kysymyksiin, emmekä sitä, jos vastaaja on jättänyt vastaamatta johonkin kysymykseen. Kun kaikki kyselyn kysymykset olisivat olleet pakollisia, se olisi taannut tulosten luotettavamman tulkinnan.

Huomasimme, että tuloksia tulkittaessa oli välillä vaikeuksia matriisiasteikon kanssa. Kun vastausvaihtoehdoja oli niin paljon, oli vaikea tulkita esimerkiksi “samaa mieltä” ja “täysin samaa mieltä” vastausten eroja. Emme voi tietää mitä vastaaja on

ajatellut, kun hän on valinnut mieleisensä vaihtoehdon, joka osaltaan vaikeutti tulkintaa. Olisimme voineet tarjota vastaajille jokaisen väitteen jälkeen mahdollisuuden perustella vastauksiaan, mikä olisi helpottanut tulkintaa. Koimme myös vaikeaksi päättää, mikä lasketaan kokemukseksi tutkimuksessamme. Jos olisimme valinneet työkokemukseksi erittäin pitkän ajanjakson, se olisi sulkenut pois monia kokeneita vastaajia, joilla on relevanttia kokemusta. Toisaalta, jos olisimme laskeneet kokeneiksi esimerkiksi myös pelkästään harjoittelut käyneet, kokemattomia ei välttämättä olisi ollut ollenkaan.

Tutkimus herätti paljon uusia ajatuksia, joista voisi mielestämme tehdä jatkotutkimuksia. Kun tarkastelimme tuloksia, esiin nousi se, millaista eriarvoisuutta opiskelijat kokevat. Olisi ollut mielenkiintoista tutkia myös sitä, miten eriarvoisuus vaikuttaa ja, miten sitä voisi vähentää. Tämä olisikin hyvä jatkotutkimusidea. Olisi myös mielenkiintoista tutkia tutkimuksemme aihetta yliopiston opettajien näkökulmasta.

Tutkimuksemme vastauksista ilmenee opettajista johtuvaa eriarvoisuutta, joten olisi mielenkiintoista tietää, huomaavatko he eriarvoistavansa opiskelijoita tai näkevätkö he eriarvoisuutta kokeneiden ja kokemattomien välillä. Koemme merkitykselliseksi tietää tutkimuksemme aiheesta sekä jatkotutkimusideoista enemmän, sillä eriarvoisuuden kokeminen ja sen vaikutukset vaikuttavat opiskelijoiden hyvinvointiin ja tutkimusten avulla voitaisiin saada vastauksia näihin jatkotutkimusaiheisiin. Mitä enemmän aiheesta tiedetään, sitä paremmin voidaan vaikuttaa siihen, että eriarvoisuutta ei ilmene. Koemme myös hyödylliseksi yliopistomme opettajien lukevan tämän kandidaatintutkielman, jotta heidänkin tietoisuutensa koulussamme olevasta eriarvoisuudesta lisääntyisi.

Tutkimuksemme osoitti meille, kuinka tärkeää eriarvoisuuden tutkiminen on opiskelijayhteisöissä. Koemme tärkeäksi tutkia aihetta, sillä saimme tietoa eriarvoisuudesta ja tietoisuuden avulla voidaan vähentää siitä johtuvaa haittaa ja epäoikeudenmukaisuutta. Toivomme, että tutkimuksemme tulokset voivat toimia lähtökohtana muutokselle ja edistää yhdenvertaisuutta ja oikeudenmukaisuutta varhaiskasvatuksen opettajankoulutuksessa ja sitä kautta koko varhaiskasvatusalalla.

“Education plays a crucial role in the reproduction of social inequalities.”

- Pierre Bourdieu

Lähteet

- Baggini, J. & Fosl, P. (2013). Ajattelun pikkujättiläinen. Kääntäjä Kilpeläinen, T. Niin & Näin, Tampere.
- Beach, K. & Vyas, S. (1998). Light Pickles and Heavy Mustard: horizontal development among students negotiating how to learn in a production activity, Paper presented at the Fourth Conference of the International Society for Cultural Research and Activity Theory, University of Aarhus, Denmark.
- Bourdieu, P. (1990). The logic of practice. Kääntäjä Nice, R. Stanford: Stanford University Press.
- Bourdieu, P. (1999). The weight of the world. California: Social suffering in contemporary society. Stanford University Press.
- Brown, R. (1973). Knowledge, Education and Social Change: Papers in the Sociology of Education. London: Tavistock Publications
- Eskola, J. & Suoranta, J. (1998). Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Tampere: Vastapaino.
- Guile, D. & Griffiths, T. (2001). Learning Through Work Experience. *Journal of Education and Work*, 14(1), 113–131. Saatavilla <https://doi.org/10.1080/13639080020028738>
- Isserstedt, W., Middendorff, E., Kandulla, M., Borchert, L. & Leszczensky, M. (2010). Die wirtschaftliche und soziale Lage der Studierenden in der Bundesrepublik Deutschland 2009. 19. Sozialerhebung des deutschen Studentenwerks. Berlin: Bundesministerium für Bildung und Forschung (BMBF).
- Juhila, K. (2021). Laadullinen tutkimus ja teoria. Teoksessa Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto. Saatavilla 5.2.2024 <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/mita-on-laadullinen-tutkimus/laadullinen-tutkimus-ja-teoria/>
- Kinni, R.-L. & Puurunen, P. (2021). Tutkimusetiikka tieteellisen tutkimuksen erottamattomana osana. *Janus Sosiaalipolitiikan ja sosiaalityön tutkimuksen aikakauslehti*, 29(4), 313–314. Saatavilla: <https://doi.org/10.30668/janus.112654>
- Klemola, U., Ikäheimo, H. & Hämäläinen, T. (2020). OHO-opas: Opiskelukykyä, hyvinvointia ja osallisuutta korkeakouluihin. Saatavilla 8.1.2024 <https://jyx.jyu.fi/handle/123456789/68304>

- Kohonen, K. & Tiala, T. (toim.). (2002). Kuntalaiset ja hyvä osallisuus: lupaavia käytäntöjä kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien edistämiseksi. Helsinki: Sisäasiainministeriö.
- Kolbe, L. (2014). Yläluokka: olemisen sietämätön vaikeus. Teoksessa Yläluokka: olemisen sietämätön vaikeus. Helsinki: Kirjapaja.
- Lichtman, M. (2023). *Qualitative Research in Education: A User's Guide*. (4. painos). New York: Routledge. Saatavilla <https://doi.org/10.4324/9781003281917>
- Lindblom-Ylänne, S., Paavilainen, E., Pehkonen, L. & Ronkainen, S. (2011). *Tutkimuksen voimasanat*. Helsinki: WSOYpro Oy.
- Mäkinen, M. & Annala, J. (2011). Opintoihin kiinnittyminen yliopistossa. Teoksessa Mäkinen, M., Korhonen, V., Annala, J., Kalli, P., Svärd, P., & Värri, VM. (toim.). *Korkeajännityksiä – Kohti osallisuutta luovaa korkeakoulutusta*. Tampere: Tampere University Press. Saatavilla <http://urn.fi/urn:nbn:uta-3-937>
- Niati, M. (2018). Integration of Bourdieu's Habitus into Bernstein's Code. *Open Science Journal*, 3. Saatavilla <https://doi.org/10.23954/osj.v3i1.1281>
- Opetushallitus. (2023). Opettajapula huolestuttaa Euroopassa. Saatavilla 21.3.2024 <https://www.oph.fi/fi/uutiset/2023/opettajapula-huolestuttaa-euroopassa>
- Ramsden, P. (2003). *Learning to teach in higher education*. London: Routledge Falmer.
- Särkelä-Kukko, M. (2014). Osallisuuden eriarvoisuus ja eriarvoistuminen. Teoksessa A. Jämsen & A. Pyykkönen (toim.). *Osallisuuden jäljillä*. Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys ry. Saatavilla 26.1.2024 <https://www.pksotu.fi/pksotu/wp-content/uploads/2018/02/osallisuuden-j%20j%C3%A4ljill%C3%A4-verkkoversio-pakattuna-16052014.pdf>
- Therborn, G. (2014). *Eriarvoisuus tappaa*. Kääntäjä Henttonen, T. Tampere: Osuuskunta vastapaino.
- Vuori, J. (2021a). Laadullinen sisällönanalyysi. Teoksessa *Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja*. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. Saatavilla 16.4.2024 <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/analyysitavan-valinta-ja-yleiset-analyysitavat/laadullinen-sisallonanalyysi/>
- Vuori, J. (2021b). *Tapaustutkimus*. Teoksessa *Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja*. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. Saatavilla 29.3.2024 <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/tutkimusasetelma/t>

apaustutkimus/

<https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/analyysitavan-valinta-ja-yleiset-analyysitavat/laadullinen-sisallonanalyysi/>

Weiss, F., Klein, M. & Grauenhorst, T. (2014). The effects of work experience during higher education on labour market entry: Learning by doing or an entry ticket? *Work, Employment and Society*, 28(5), 788–807. Saatavilla <https://doi.org/10.1177/0950017013506772>

5. Koen kokemattomuuden vaikuttavan itsevarmuuteeni opettajaopiskelijana positiivisesti	☐	☐	☐	☐	☐	☐
6. Koen kokemattomuuden vaikuttavan itsevarmuuteeni opettajaopiskelijana negatiivisesti	☐	☐	☐	☐	☐	☐
7. Valitsen mieluummin ryhmätyöhöni samanlaisen työtaustan omaavia opiskelijoita	☐	☐	☐	☐	☐	☐
8. Minun on helppoa kertoa mielipiteeni oppitunnilla riippumatta siitä, onko luokassa kokeneita tai kokemattomia paikalla	☐	☐	☐	☐	☐	☐
9. Koen, että opettaja kohtaa minut samanarvoisena riippumatta työtaustastani	☐	☐	☐	☐	☐	☐
10. Koen, että minulla on samanlaiset mahdollisuudet päästä tulevaisuudessa alan töihin kuin kokeneilla	☐	☐	☐	☐	☐	☐
11. Koen, että minulla on paineita onnistua opinnoissa kokemattomuuteni takia	☐	☐	☐	☐	☐	☐

6. Oletko huomannut eriarvoisuutta kokeneiden ja kokemattomien opiskelijoiden välillä koulutuksemme aikana, mitä olet huomannut?

Liite 2. Viesti tutkittaville

Moi!

Teemme kandidaatintutkielmaa ja olisimme kiitollisia, jos ehdit vastaamaan kyselyymme.

Tutkimme koulumme varhaiskasvatuksen opettajaopiskelijoiden mahdollisen eriarvoisuuden tunteen kokemista niiden opiskelijoiden välillä, kenellä on aikaisempaa kokemusta alamme töistä ja niiden, kenellä ei ole. Tutkimus seuraa Turun yliopiston eettisiä ohjeita. Kysymyksiin vastataan nimettömästi ja aineistoa käytetään niin, ettei yksittäistä henkilöä voida tunnistaa. Vastaaminen on vapaaehtoista.

Tutkimme eriarvoisuudentunteen kokemista alalla kokeneiden ja kokemattomien opiskelijoiden välillä ja tässä tutkimuksessa työkokemukseksi määrittelemme **vähintään puolen vuoden työsuhteen varhaiskasvatuksessa.**

Kyselyyn vastaaminen vie vain hetken ja vastaamisen viimeinen päivä on 27.11.2023.

Tästä pääset vastaamaan kyselyyn:

Linkki

Ystävällisin terveisin

Pihla Virtanen ja Emma Vuorio

Liite 3. Aineiston kategorisointi analysointi vaiheessa

Kokeneet:

Opiskelijoiden välinen eriarvoisuus	<ul style="list-style-type: none"> • Oletetaan, että kokeneet haluaa tehdä kokemattomien puolesta tai enemmän tehtäviä. • Kokee, että kokemattomat ei uskalla kertoa mielipiteitä. • Kokee paineita harjoitteluissa ja opinnoissa, että pitäisi osata jo muita paremmin. • Maisteriopinnoissa ero näkyy selkeämmin -> osa päiväkodin johtajina työskennelleistä ei koe tarvetta opiskella lisää työkokemuksensa vuoksi. Osa heidän kommentteistansa lyttää kokemattomia. Moni kokemattomampi maisteriopiskelija kokee, ettei uskalla sanoa omia mielipiteitään, sillä kokeneempi lyttää ne, on äänessä koko ajan. • Välillä tuntuu, että kokemattomat pyörittelee silmiään kokeneiden vastauksille. • Kokemuksen vähättelyä. • Kokeneita pidetään muiden apuna ja tukena, se eriarvoistaa, ei jaksa kannatella kokemattomia. • Kokenut ei antanut muiden osallistua ryhmätyöhön samalla tavalla.
Ei ole eriarvoisuutta	<ul style="list-style-type: none"> • Ei ole esiintynyt ongelmia ryhmätehtävissä. • En ole huomannut • Aikuisopiskelijan näkökulmasta iästä ja elämäkokemuksesta on yhtä paljon hyötyä kuin työkokemuksesta
Opettajiin/opetussuunnitelmiin liittyvät	<ul style="list-style-type: none"> • 1000+ mielestä opetuksen laatu ei ole samanlaista kuin päiväopiskelijoilla. • Useampi kokee, että opettajat ei arvosta työkokemusta riittävästi. • Opettajat olettavat, että jokaisella on kokemusta. • Työkokemus pitäisi ottaa huomioon paremmin opinnoissa. • Tuntuu, että opettajat pitää aiempaa työkokemusta jopa taakkana ja ilman

	<p>pätevyyttä tehtyä työtä merkityksettömänä.</p> <ul style="list-style-type: none">• Ei huomioida kokemusta, pitäisi huomioida eriyttävästi esim. harkoissa ja hyväksiluvuissa.• Kokeneet ei saa yhtä laadukasta demo- opetusta, oletetaan että tiedetään jo• 1000+ opetusta arvostetaan enemmän kuin avoimia, joilla on paljon kokemusta.• Nopeammin valmistuvien oletetaan omaavan jo paljon kokemusta.• Kurssit ja eteneminen suunniteltu kokemattomia varten, välillä turhauttavaa -> joutuu toimimaan ohjaajana kokemattomille ja oma uuden oppiminen jää vähemmälle.• Toivoisi enemmän joustavuutta eri lähtökohdista opiskeleville.• Eriarvoista se, että ei voi hyväksilukea harjoitteluja aiemman kokemuksen perusteella. Pitkä harjoittelu ei ole yhtä hyödyllistä.• Demoilla läsnäolovaatimukset kohtuuttomia, joskus opetettava asia itsestäänselvä, vaikka ei täysin kokemattomille olekaan
--	---

Kokemattomat:

<p>Opiskelijoiden välinen eriarvoisuus</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Oma epävarmuus vaikuttaa keskusteluihin osallistumiseen kokeneiden kanssa. • Kokeneet ottavat vallan -> potkii ulos ryhmästä tai tekee "paremmin" koska on kokemusta. • Kokeneet pitävät itseään parempina, näkyy tavassa ilmaista mielipiteitä esim. ryhmätöissä. • Vertailee omia tietoja ja taitoja kokeneisiin. • Kokeneet ei osaa huomioida kokemattomia. • Näkyy, jos ryhmässä pelkkiä kokeneita ja kokemattomia -> haluaisi sekoittaa ryhmiä, jotta oppii kokeneilta. • Kokeneet jakelevat neuvoja, vaikka niitä ei ole pyydetty, myös heidän mielipiteensä on ainoa oikea
<p>Ei ole eriarvoisuutta</p>	<p>En ole huomannut</p>
<p>Opettajiin/opetussuunnitelmiin liittyvät</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Opettajien toimesta eriarvoisuutta, opettajat olettaa, että on kokemusta -> vaikea osallistua keskusteluun. • Vanhemmuus ja kokemus arvokasta, kuullut myös kentältä tätä, pitäisi koulutuksessa arvostaa. • Koulutus suosii niitä, kenellä on kokemusta ja tuntuu että he hyötyvät enemmän opinnoista. • Tunneilla keskustelut pohjautuvat aikaisempaan kokemukseen ja kokeneet ovat äänessä. Jää tahtomattaan taka-alalle. • Tuntuu, ettei perusasioihin käytetä tunneilla riittävästi aikaa, vaan siirrytään suoraan yksityiskohtaisempiin asioihin, joka hyödyttää kokeneita. • Opettajien antamissa tehtävissä pitää pohtia, miten joku asia on näkynyt työelämässä -> vaikea vastata ilman kokemusta. • Välillä kertoo itseselviä asioita vastaukseksi koska ei ole kokemusta.

	<ul style="list-style-type: none">• Luennoilla esitetään kysymyksiä niille, joilla on kokemusta -> oma osallisuus vähenee.• Opettajat kuvittelevat, että kaikilla on kokemusta, näkyy tehtävänannossa ja sanavalinnoissa.• Turhauttaa, kun luennoilla korostetaan kokemusta.• Ryhmätyön purkutilanteissa opettajat sanoneet “tämä taitaa olla kokemattomien tekemä”, yleensä työstä puuttuu jotain tai se ei ole niin kattava kuin kokeneilla
--	---

Liite 4. Kokeneiden vastaukset Webropolista

	täysin eri mieltä	eri mieltä	osittain eri mieltä	osittain samaa mieltä	samaa mieltä	täysin samaa mieltä	Keskisarvo	Mediaani
1. Koen opiskellessani olevani samanarvoinen, kuin kokemattomat opiskelijat	4,1%	12,2%	16,3%	22,5%	22,5%	22,4%	4,1	4,0
2. Muiden opiskelijoiden työkokemus vaikuttaa positiivisesti omaan itsevarmuuteeni varhaiskasvatuksen opettajaopiskelijana	4,1%	0,0%	10,2%	26,5%	36,7%	22,5%	4,6	5,0
3. Kokemattomien ja kokeneiden opiskelijoiden tietoinen sekoittaminen ryhmätehtävissä olisi hyödyllistä	2,0%	2,0%	10,0%	18,0%	32,0%	36,0%	4,8	5,0
4. Kokeneiden ja kokemattomien opiskelijoiden väliset erot voivat luoda haasteita ryhmätyöskentelyssä ja yhteistyössä	12,0%	16,0%	14,0%	28,0%	18,0%	12,0%	3,6	4,0
5. Koen työkokemuksen vaikuttavan itsevarmuuteeni opettajaopiskelijana positiivisesti	0,0%	2,0%	0,0%	6,0%	26,0%	66,0%	5,5	6,0
6. Koen työkokemuksen vaikuttavan itsevarmuuteeni opettajaopiskelijana negatiivisesti	64,0%	24,0%	2,0%	6,0%	2,0%	2,0%	1,6	1,0
7. Valitsen mieluummin ryhmätyöhöni samanlaisen työtaustan omaavia opiskelijoita	10,0%	20,0%	16,0%	34,0%	12,0%	8,0%	3,4	4,0
8. Minun on helppo kertoa mielipiteeni oppitunnilla riippumatta siitä, onko luokassa kokeneita tai kokemattomia paikalla	0,0%	8,0%	4,0%	16,0%	34,0%	38,0%	4,9	5,0
9. Koen, että yliopiston opettaja kohtaa minut samanarvoisena riippumatta työtaustastani	2,1%	6,2%	14,6%	14,6%	29,2%	33,3%	4,6	5,0
10. Koen, että minulla on samanlaiset mahdollisuudet päästä tulevaisuudessa alan töihin kuin kokemattomilla	0,0%	2,0%	10,0%	6,0%	24,0%	58,0%	5,3	6,0

11. Koen, että minulla on paineita onnistua opinnoissa kokemukseni takia	18,0%	8,0%	12,0%	26,0%	22,0%	14,0%	3,7	4,0
Yhteensä	10,6%	9,1%	9,9%	18,5%	23,5%	28,4%	4,2	5,0

Oletko huomannut eriarvoisuutta kokeneiden ja kokemattomien opiskelijoiden välillä koulutuksemme aikana, mitä olet huomannut?

Vastaaajien määrä: 24

Vastaukset
Olen, 1000+ opiskelijat ovat eriytettyinä ryhmänä ja opetuksen laatu ei aina vastaa päiväopiskelijoiden saamaa opetusta.
KOEN LÄHINNÄ OPETTAJIEN PUOLESTA ERIARVOISUUTTA. MIELESTÄNI TYÖKOKEMUSTA EI ARVOSTETA RIITTÄVÄSTI JA TEHTÄVÄT OVAT SAMANLAISET KUIN KOKEMATTOMILLA. OPISKELIJOIDEN JOUKOSSA OSA KOKEMATTOMISTA TAAS OLETTAA, ETTÄ HALUAN KOKEMUKSENI TAKIA TEHDÄ ENEMMÄN TAI HEIDÄN PUOLESTA RYHMÄTEHTÄVISSÄ.
Olen huomannut, että joskus kokemattomimmat opiskelijat saattavat arastella omien mielipiteidensä kertomista, vaikka kukaan kokeneempi ei väheksy niitä. Päinvastoin itse koen, että tuoreet näkökulmat ovat tervetulleita ja usein raikkaampia ja oivaltavampiakin kuin jos kokenut henkilö on sellainen, joka on kaavoihin kangistunut. Itse olen työskennellyt ryhmätöissä, joissa osa on kokeneita ja osa kokemattomia ja mitään ongelmia ei sen suhteen ole mielestäni esiintynyt. Opiskeluissa tavoitteemme ja oppisisältömme ovat kuitenkin samat. Toki itse varhaiskasvatuksen työkokemusta omaavana koen, että joitakin asioita oli helpompaa omaksua ja käytännön näkökulmaa oli helpompaa soveltaa tehtävissä työkokemuksen myötä, mutta tämä tasoittui mielestäni harjoittelujen myötä. Päinvastoin koin itse välillä kohtuuttoman suuria paineita harjoittelussa ja opinnoissa siitä, että minun pitäisi osata asiat muita paremmin ja olla jotenkin täydellinen, mutta se kai on kuitenkin eniten oman pääni sisäinen asia, ei muiden asettama oletus. Kandiopinnoissa en ole kokenut tämän asian suhteen erityisen suuria haasteita. (Edelliset kokemukset koskivat kandiopintoja.)
Maisteriopinnoissa ero taas näkyy mielestäni selkeämmin. Osa päiväkodin johtajina pitkään työskennelleistä olettaa, että heidän ei tarvitse opiskella mitään työkokemuksensa vuoksi ja yrittää saada kaiken hyväksiluettua, vaikka kurssisisältö ei millään tavalla olisi kytköksissä suoranaisesti pelkästään työkokemukseen eikä työkokemus automaattisesti tarkoita osaamista jollakin alan osa-alueella. Päinvastoin heidän ovat tulleet hakemaan lisäosaamista ja lisäpätevyyttä, mikä heidänkin tulisi ymmärtää. Osa heidän kommentistaan ryhmäkeskusteluissa korostaa heidän osaamistaan ja paremmuuttaan ja lyttää kokemattomampia. Opettajat eivät kohtele heitä vähemmällä vaatimuksilla kuin muita, ainakaan suurin osa opettajista, vaan haastavat heidän ylimielisyyttään ja pyytävät perusteluja jne. Toki tämä koskee vain osaa kokeneemmista maisteriopiskelijoista. Moni kokemattomampi maisteriopiskelija kuitenkin kokee, ettei uskalla sanoa omia kokemuksiaan ja mielipiteitään, kun joku kokeneempi äänekkäänä lyttää ne. Monen mielestä kokeneemmat maisteriopiskelijat ovat koko ajan äänessä ja eivät anna tilaa muille. En tiedä, esiintyykö tätä kandiopinnoissa, kun en osaa katsoa asiaa ehkä niin puolueettomasti oman työkokemukseni vuoksi niissä opinnoissa.
Välillä tuntuu, että kokemattomat opiskelijat (eivät kaikki) pyörittelevät silmiään työkokemusta omaavien vastauksille ja näkökulmille.
En ole itse huomannut.
En ole huomannut
Koulutuksessa jotkut opettajat olettaa että jokaisella opiskelijalla olisi kokemusta työskentelystä varhaiskasvatuksessa. Tästä johtuen kokemattomia opiskelijoita saatetaan hieman säättiä, kun heillä ei sitä kokemusta ole.

En ole, mutta mielestäni työkokemus pitäisi ottaa opinnoissa paremmin huomioon.
Olipa hieman hankala vastata kysymyksiin. Tuntui, että kysely oli suunnattu lähinnä kokemattomille opiskelijoille.
Ehkä meitä, joilla on paljon kokemusta, myös vähätellään välillä.
Se, että kokemuksen omaavia opiskelijoita pidetään "muiden apuna tai hyvä, että voi tukea kokemattomia" on mielestäni sietämätöntä. Se eriarvoistaa. Jos työkokemuksesta saisi hyväksilukuja tms, ymmärtäisin pointin, mutta kerran olen samassa asemassa kokemattomien kanssa niin en todellakaan jaksa kannatella tai tukea muiden oppimista. Tuntuu myös, että osa opettajista pitää aiempaa työkokemusta jopa taakkana ja "ilman pätevyyttä" tehtyä työtä merkityksettömänä vaikka siitä saa valtavasti myös tähän koulutukseen.
Yliopistolla ei huomioida juurikaan työkokemusta kasvatusalalta. Se, että kokemattomat ja kokemusta omaavat tasapäistetään, on mielestäni resurssien tuhlausta. Kokemus alalta tulisi huomioida eriyttävästi esimerkiksi hyväksiluvuissa ja harjoitteluissa.
En ole huomannut
Me kokeneemmat ei aina saada yhtä laadukasta demo opetusta. Oletetaan että jo tiedämme.
Tuhat plus opiskelijoiden kokemusta arvostetaan enemmän kuin esimerkiksi avoimelta puolelta tulleita, joilla on paljon työkokemusta.
Oma luokkani on nopeammin valmistuva ja siellä opettajat jotenkin olettavat kaikilla olevan kokemusta, vaikka luokallamme on esim. uranvaihtajia ja avoimen kurseja käyneitä.
Työkokemusta tai alan aikasempaa tutkintoa ei yliopistossa juurikaan arvosteta, valitettavasti.
-
Eräs kokenut opiskelija oli hyvin itsevarma omasta osaamisestaan ja taidoistaan. Teki ryhmätyössä lähes kaiken itse, eikä antanut muiden osallistua samalla tavalla.
Aikuisopiskelijan näkökulma: iästä ja elämäkokemuksesta on mielestäni lähes sama hyöty kuin noin viiden vuoden työkokemuksesta vakassa.
Kurssit ja eteneminen on suunniteltu kokemattomia varten. Ymmärrettävää, mutta välillä turhauttavaa kun yliopistolla eteneminen valmiiden polkujen kanssa olisi huomattavasti helpompaa kuin omien lähtökohtien kautta. Ajoittain myös tuntuu, että kokeneempana saa toimia ohjaajana kokemattomalle ja oma uuden oppiminen jää vähemmälle. Toivoisin enemmän joustavuutta eri lähtökohdista opiskeleville.
Eriarvoiseksi kohteluksi koen pitkät työssä oppimisen jaksot, jotka voisi ajallisesti puolittaa niille joilla on työkokemusta esimerkiksi yli 5 vuotta. Taloudellisesti kohtuuton vaatimus niille joilla päiväkotiharjoitteluja on jo tehtynä, eikä pitkä harjoittelu siis aja asiaansa, ei siis ole yhtä tarpeellinen kaikille. Myös demoilla läsnäolovaatimukset eivät ole aina olleet kohtuullisia, joskus opetettu asia on itsestään selvää, vaikka se ei täysin kokemattomille olisikaan.
En ole huomannut
Kokemusta ei arvosteta tarpeeksi

Liite 5. Kokemattomien vastaukset Webropolista

	täysin eri mieltä	eri mieltä	osittain eri mieltä	osittain samaa mieltä	samaa mieltä	täysin samaa mieltä	Keskiarvo	Mediaani
1. Koen opiskellessani olevani saman arvoinen, kuin kokeneet opiskelijat	2,5%	15,0%	30,0%	25,0%	15,0%	12,5%	3,7	4,0
2. Muiden opiskelijoiden työkokemus vaikuttaa positiivisesti omaan itsevarmuuteen varhaiskasvatuksen opettaja opiskelijana	5,0%	25,0%	22,5%	27,5%	12,5%	7,5%	3,4	3,0
3. Kokemattomien ja kokeneiden opiskelijoiden tietoinen sekoittaminen ryhmätehtävissä olisi hyödyllistä	2,5%	2,5%	5,0%	25,0%	40,0%	25,0%	4,7	5,0
4. Kokeneiden ja kokemattomien opiskelijoiden väliset erot voivat luoda haasteita ryhmätyöskentelyssä ja yhteistyössä	5,0%	30,0%	10,0%	20,0%	17,5%	17,5%	3,7	4,0
5. Koen kokemattomuuden vaikuttavan itsevarmuuteeni opettajaopiskelijana positiivisesti	20,0%	30,0%	27,5%	12,5%	7,5%	2,5%	2,7	2,5
6. Koen kokemattomuuden vaikuttavan itsevarmuuteeni opettajaopiskelijana negatiivisesti	7,5%	7,5%	12,5%	32,5%	20,0%	20,0%	4,1	4,0
7. Valitsen mieluummin ryhmätyöhöni samanlaisen työtaustan omaavia opiskelijoita	15,0%	27,5%	7,5%	17,5%	20,0%	12,5%	3,4	3,5
8. Minun on helppoa kertoa mielipiteeni oppitunnilla riippumatta siitä, onko luokassa kokeneita tai kokemattomia paikalla	12,5%	22,5%	15,0%	17,5%	15,0%	17,5%	3,5	3,5
9. Koen, että opettaja kohtaa minut samanarvoisena riippumatta työtaustastani	0,0%	10,0%	20,0%	20,0%	22,5%	27,5%	4,4	4,5
10. Koen, että minulla on samanlaiset mahdollisuudet päästä tulevaisuudessa alan töihin kuin kokeneilla	2,6%	5,1%	5,1%	12,8%	41,0%	33,4%	4,8	5,0

11. Koen, että minulla on paineita onnistua opinnoissa kokemattomuuteni takia	17,5%	20,0%	7,5%	22,5%	22,5%	10,0%	3,4	4,0
Yhteensä	8,2%	17,7%	14,8%	21,2%	21,2%	16,9%	3,8	4,0

Oletko huomannut eriarvoisuutta kokeneiden ja kokemattomien opiskelijoiden välillä koulutuksemme aikana, mitä olet huomannut?

Vastaajien määrä: 21

Vastaukset
Varsinaisesti eriarvoisuutta en ole kokenut, mutta oma epävarmuus kokemattomuudesta vaikuttaa siihen, miten paljon "uskaltaa" osallistua keskusteluihin ja jakaa omia ajatuksia ja mielipiteitä kokeneempien opiskelijoiden kanssa.
en ole havainnut
oppilaiden välillä en niinkään, mutta opettajan toimesta kyllä koska joskus saa tunneilla opettajalta oletuksen että kaikki ovat työskennelleet ennen varhaiskasvatuksessa. Tai kysymysten muotoilu on ollut tyyliä että miten on itse kokenut asian? jos tällaista kokemusta ei ole on myös keskusteluun vaikeampi osallistua. Koen rikkaudeksi sen että ryhmässä on oppilaita sekä että koska kokemattomana kokeneimmilta saa hyviä ideoita asioihin ja vastavuoroisesti voin itse kokemattomampana kyseenalaistaa asioita jotka kokeneemmat ehkä kokevat itsestäänselvyytenä tai josta heille on syntynyt jo tapa
Olen huomannut. Itse pidän vanhemmuutta ja kokemusta työstä (ylipäätään työstä) arvokkaana alalla. Tätä olen kuullut suoraan myös kentältä paljon. Kokemus ja näkemys siis arvossaan ja tätä pitäisi enemmän koulutuksessakin arvostaa.
Tuntuu siltä, että koko koulutus suosii niitä keillä on kokemusta, ja tuntuu että he myös hyötyvät opinnoista enemmän kuin kokemattomat. Usein luennoilla tai demoilla keskustelut pohjautuvat aikaisempiin kokemuksiin, jolloin useimmiten äänessä ovat ne kokeneemmat henkilöt. Kokemattomana on vaikeaa yhtyä keskusteluihin, jolloin jää useasti tahtomattaan taka-alalle. On tietysti myös tärkeää kokemattoman kannalta päästä kuulemaan kokeneempien kokemuksia, sillä niistäkin oppii, mutta eriarvoisuutta tämä lisää. Luennoilla ja demoilla myös useasti oletetaan kaikkien tietävän jo paljon, eikä kaikkea aina selitetä auki kunnolla. Tuntuu, että ihan perusasioihin ei käytetä riittävästi aikaa, vaan hypätään suoraan spesifimpiin asioihin, ja tämä taas hyödyttää enemmän kokeneempia.
Opettajien laatimissa tehtävissä välillä täytyy pohtia, miten jokin asia on näkynyt työelämässä. Tuntuu hölmöltä vastata, kun ei ole työkokemusta. Välillä myös tuntuu, että kertoo itsestään selviä asioita, koska ei ole kokemusta.
-
en ole.
Olen usein törmännyt siihen, että luennoilla esitetään kysymyksiä heille, joilla on kokemusta alasta. Tämä vähentää huomattavasti omaa osallisuutta kyseisen luennon aikana
Kokeneet ottavat vallan ja ei anna muille yhtäläisiä mahdollisuuksia. Esimerkiksi potkii ulos ryhmästä tai tekee "paremmin" koska on kokemusta.
Olen huomannut, että monet opettajat Rauman kampuksella kuvittelevat, että kaikilla opiskelijoilla on jo käytännönkokemusta varhaiskasvatuksen alalta. Se näkyy tehtävien ohjeiden annossa ja sanavalinnoissa. Olen myös havainnut, että monet alalla pitkään työskennelleet opiskelijat pitävät itseään automaattisesti parempina verrattuna kokemattomiin opiskelijoihin. Se näkyy tavassa ilmaista omia mielipiteitään esim. ryhmätöiden aikana.
Ei nyt ehkä selkeää eriarvoisuutta. Suurin osa siitä on kuitenkin omassa päässäni. Esim. vertailen omia tietoja ja taitojani ja koen että jos joku jolla on kokemusta kumooa sanomiseni olevani jotenkin

<p>extra huono. Luennoilla minusta korostuu paremmin, lauseiden kuten: voitte miettiä tähän esimerkkiä päiväkodin arjesta tms. Välillä myös tuntuu, että osa luennoijista olettaa meidän tietävän päiväkodin arjesta paljon ja nostaa kokeneempia "jalustalle", esim. mitä mieltä ne jotka ovat työskennelleet? haluatteko jakaa omia kokemuksia? Välillä kyllä muiden kokemuksista on ollut hyötyä</p>
<p>Luennoilla korostetaan tosi paljon kokemusta ja se turhauttaa, kun kokemusta ei vielä ole. Kokemusta omaavat eivät usein osaa huomioida kokemattomien ajatuksia, koska tietävät jo paljon.</p>
<p>En.</p>
<p>Tämä näkyy, jos ryhmässä on pelkkiä kokemattomia vs. pelkkiä kokeneita. Itsellä ei työkokemusta varhaiskasvatuksesta, mutta omat lapset päiväkodissa ja itsellä useiden vuosien työkokemusta pienistä lapsista muissa hommissa. Halu oppia ja kehittää itseä on auttanut minua paljon opinnoissa ja kokeneilta opiskelijakavereilta saa paljon arvokasta tietoa työnkuvasta käytännössä, siksi pidän tärkeänä ryhmien sekalaisuutta. Vastaavasti kokemattomat pääsevät aloittamaan ns. puhtaalta pöydältä opetellen suoraan uutta, vuosien kokemuksen jälkeen joutuu oppimaan vanhasta pois ja oppia uutta tilalle mikä ei aina helppoa sekään.</p>
<p>Opetustilanteissa opettajat kyselevät sellaisia kysymyksiä johon on vaikea ilman työkokemusta vastata ja monessa tehtävässä tulee sellainen olo että oletetaan että on alalta kokemusta ja osaamista. Ryhmätyön purkutilanteissa on tullut vastaan opettajilta kommentteja että "tämä työ taitaa olla kokemattomien opiskelijoiden tekemä" yleensä työstä puuttuu jotain tai se ei ole niin kattava kuin kokeneilla opiskelijoilla. sanoisin että tulee sellainen olo että opettajat arvostaa kokeneita opiskelijoita ja heidän töitään enemmän kuin kokemattomia.</p>
<p>En ole.</p>
<p>Joskus ryhmätöiden aikana, kokeneet opiskelijat sivuuttavat ajatukseni, eivätkä huomioi mielipiteitäni.</p>
<p>Kokeneet opiskelijat jakelevat neuvoja vaikka niitä ei ole pyydetty. Myös heidän mielipiteensä on ainoa oikea. Muiden ehdotukset ovat huonoja eikä niitä huomioida.</p>
<p>Jotkut luennoilla annetut keskustelutehtävät käsittelevät sellaisia aiheita, joista on mahdoton keskustella ilman aiempaa työkokemusta. Kysymykset ovat esimerkiksi olleet tämän kaltaisia "Mitä olet huomannut asiasta X, kun olet työskennellyt varhaiskasvatuksessa?". Tällaiseen on mahdoton vastata silloin, kun sitä työkokemusta ei ole ollenkaan.</p>
<p>Joissain opettajan antamissa tehtävissä oletetaan, että asioista jo tiedetään ja että kokemusta on kertynyt.</p>